

ข้อมูลพื้นฐาน

ด้านการเกษตรและสหกรณ์

จังหวัดปัตตานี

ประจำปี 2568

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี
[HTTPS://WWW.OPSMOAC.GO.TH/PATTANI](https://www.opsmoac.go.th/pattani)

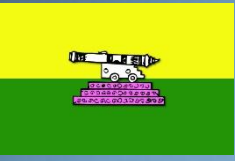

สัญลักษณ์ประจำจังหวัดปัตตานี

ตราประจำจังหวัด

ธงประจำจังหวัด

รูปปืนใหญ่ หมายถึง ปืนนางพญาดานิซึ่งมี ขนาดใหญ่ ที่สุด (มีขนาดยาว 3 วา คอกคืบนิ้วครึ่ง กระสุนมีลักษณะกลม มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 11 นิ้ว) ซึ่งเป็นปืนใหญ่กระบอกสำคัญที่ใช้ ป้องกัน เมืองปัตตานีตลอดมา ชาวเมืองปัตตานี จึงถือว่าเป็น ของคู่บ้านคู่เมืองมาแต่สมัยโบราณ

จังหวัดปัตตานีใช้อักษรย่อว่า “ปน”

คำขวัญจังหวัด

“เมืองงามสามวัฒนธรรม ศูนย์ฮาลาลเลิศล้ำ
ชนน้อมนำศรัทธา ถิ่นธรรมชาติงามตา ปัตตานีสันติสุขแดนใต้”

ดอกไม้ประจำจังหวัด

“ดอกชบา”

ต้นไม้ประจำจังหวัด

ชื่อพรรณไม้ “ตะเคียนทอง”

ชื่อวิทยาศาสตร์

Hopea odorata

ข้อมูลหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

1. ส่วนราชการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดปัตตานี มีทั้งหมด 22 หน่วยงาน ได้แก่

1.1 สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1 หน่วยงาน

- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

1.2 กรมส่งเสริมการเกษตร 1 หน่วยงาน

- สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี

1.3 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 1 หน่วยงาน

- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ปัตตานี

1.4 กรมประมง 5 หน่วยงาน

- สำนักงานประมงจังหวัดปัตตานี
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดปัตตานี
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งปัตตานี
- ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลปัตตานี
- ด้านตรวจประมงปัตตานี

1.5 กรมชลประทาน 4 หน่วยงาน

- โครงการชลประทานปัตตานี
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี
- สำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมที่ 35
- สถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 ปัตตานี

1.6 กรมปศุสัตว์ 2 หน่วยงาน

- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี
- ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ปัตตานี

1.7 กรมวิชาการเกษตร 1 หน่วยงาน

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

1.8 กรมพัฒนาที่ดิน 1 หน่วยงาน

- สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี

1.9 กรมการข้าว 2 หน่วยงาน

- ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี
- ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวปัตตานี

1.10 กรมส่งเสริมสหกรณ์ 1 หน่วยงาน

- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

1.11 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 1 หน่วยงาน

- สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปัตตานี

1.12 รัฐวิสาหกิจ 2 หน่วยงาน

- สำนักงานท่าเทียบเรือประมงปัตตานี
- การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดปัตตานี

2. อัตรากำลังบุคลากรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

อัตรากำลังบุคลากร ทั้งหมด 1,176 ราย ประกอบด้วย

2.1 ข้าราชการ	จำนวน	287	ราย
2.2 ลูกจ้างประจำ	จำนวน	42	ราย
2.3 พนักงานราชการ	จำนวน	273	ราย
2.4 พนักงานรัฐวิสาหกิจ	จำนวน	36	ราย
2.5 ลูกจ้างชั่วคราว และจ้างเหมา	จำนวน	538	ราย

ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน 2569

ข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

1. ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ภาคใต้ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ 1,055 กม. มีเนื้อที่ประมาณ 1,940.356 ตร.กม. หรือ ประมาณ 1,212,723 ไร่ พื้นที่ป่า : 68,544.63 ไร่ (คิดเป็น 5.55% ของพื้นที่) มีอาณาเขต ติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสงขลา ในท้องที่อำเภอเทพา

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดนราธิวาส ในท้องที่อำเภอบาเจาะ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดยะลา ในท้องที่อำเภอยะลา

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ ประกอบด้วย พื้นที่ราบชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ ประมาณ ๑ ใน ๓ ของพื้นที่จังหวัด ได้แก่ ทางตอนเหนือและทางตะวันออกของจังหวัด มีหาดทรายยาวและเป็นที่ราบชายฝั่งกว้างประมาณ ๑๐ - ๓๐ กิโลเมตร พื้นที่ราบลุ่มบริเวณตอนกลางและตอนใต้ของจังหวัดมีแม่น้ำปัตตานีไหลผ่านที่ดินมีความเหมาะสมในการเกษตรกรรม และพื้นที่ภูเขาซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนน้อยอยู่ทางตอนใต้ของอำเภอโคกโพธิ์ อำเภอกะป้อ และทางตะวันออกของอำเภอสายบุรี

- บริเวณที่ราบเป็นที่ราบเรียบมีความลาดชันน้อยกว่า 4 เปอร์เซ็นต์ และมีความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 20 เมตร มีเนื้อที่ประมาณ 874,063 ไร่ หรือร้อยละ 72.07 ของเนื้อที่ทั้งจังหวัด ประกอบด้วย ที่ราบชายฝั่งทะเลและที่ราบลุ่มน้ำ ซึ่งที่ราบชายฝั่งทะเล ได้แก่ บริเวณที่เป็นหาดทรายสันทราย ที่ลุ่มระหว่างสันทราย และที่ราบลุ่มน้ำทะเลท่วมถึง ซึ่งอยู่ทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันออกของจังหวัด เป็นแนวยาวกว้างขนานไปกับฝั่งทะเล พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวนมะพร้าวและป่าชายเลน ส่วนบริเวณตอนกลางของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่มน้ำที่เกิดจากอิทธิพลของแม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำสายบุรี ซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัด พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการทำนาและสวนผลไม้

- บริเวณที่เป็นลูกคลื่นถึงเป็นเนินเขา ได้แก่ บริเวณที่อยู่ถัดจากบริเวณที่ราบ ขึ้นไปถึงเนินเขา มีความลาดชันอยู่ระหว่าง 2 - 16 เปอร์เซ็นต์ และสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 20 เมตร ขึ้นไปถึง 100 เมตร ซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดและทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ในเขตอำเภอโคกโพธิ์ มีเนื้อที่ประมาณ 210,000 ไร่ หรือร้อยละ 17.33 ของเนื้อที่ทั้งจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นสวนยางพารา

- บริเวณที่เป็นภูเขามีความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 100 เมตรขึ้นไป ความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ ยอดเขาบริเวณทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดในเขตอำเภอโคกโพธิ์ ได้แก่ เขาสนกาลาศีรี (เขาใหญ่) ความสูง 780 เมตร ส่วนบริเวณตอนกลางของจังหวัดมีเทือกเขาทอดตัวอยู่ในแนวตะวันตกเฉียงใต้ขึ้นไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย เขาน้ำค้าง (ความสูง 775 เมตร) อยู่ในเขตอำเภอกะป้อ เขาใหม่ (ความสูง 229 เมตร) เขาเปาะซีเกง (ความสูง 444 เมตร)

อยู่ในเขตอำเภอมาบยอ เขากือลีแย (ความสูง 360 เมตร) เขาหินม้า (ความสูง 409 เมตร) ในเขตอำเภอสายบุรี และเขาพ่อมิ่ง (ความสูง 477 เมตร) เขามะรวด (ความสูง 325 เมตร) ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอปะนาเระ และนอกจากนี้ยังมีเขาโดด ซึ่งกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งภูเขาเหล่านี้ยังคงมีสภาพเป็นป่าอยู่ มีเนื้อที่ประมาณ 128.559 ไร่ หรือร้อยละ 10.60 ของเนื้อที่ทั้งจังหวัด

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ฤดูกาลของจังหวัดปัตตานีแบ่งตามลักษณะของลมฟ้าอากาศของประเทศไทยออกได้เป็น 2 ฤดู คือ

ฤดูร้อน : เริ่มตั้งแต่กลางเดือนมกราคมถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลาเป็นช่วงว่างของฤดูมรสุม หลังจากสิ้นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อากาศจะเริ่มร้อน และอากาศจะร้อนจัดที่สุดในเดือนเมษายนและพฤษภาคม แต่ไม่ร้อนมากนักเนื่องจากภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรอยู่ใกล้ทะเล กระแสลมและไอน้ำจากทะเลทำให้อากาศคลายความร้อนไปมาก

ฤดูฝน : เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนมกราคม เป็นระยะเวลา 9 เดือน โดยแบ่งออกได้เป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงแรก เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมไปจนถึงเดือนกันยายนเป็นระยะเวลา 5 เดือน ช่วงนี้จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย ในช่วงนี้ฝนจะตกอย่างสม่ำเสมอแต่มีปริมาณไม่มากนักโดยจะตกในช่วงบ่ายถึงค่ำ ซึ่งแต่ละเดือนจะมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 100–150 มิลลิเมตร สำหรับปี พ.ศ.2568 มีฝนตกในช่วงนี้ 601.6 มิลลิเมตร

ช่วงที่สอง เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคมเป็นช่วงที่ได้รับมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านอ่าวไทยเป็นช่วงที่มีฝนตกมาก โดยเฉพาะในเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม ปริมาณน้ำฝนสูงถึง 400–500 มิลลิเมตร สำหรับปี พ.ศ.2568 มีฝนตกในช่วงนี้ 2,343.6 มิลลิเมตร

อุณหภูมิ : เนื่องจากจังหวัดปัตตานีตั้งอยู่ในคาบสมุทรที่เป็นแหลมยื่นออกไปในทะเล จึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมอย่างเต็มที่คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดียและลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดผ่านอ่าวไทยทำให้ได้รับไอน้ำและความชุ่มชื้นมาก อุณหภูมิเฉลี่ยจึงไม่สูงมาก และอากาศไม่ร้อนจัดในฤดูร้อน และจะมีอากาศเย็นได้ในบางครั้ง อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีในคาบ 30 ปี (ปี 2536–2566) มีค่าอยู่ที่ 28.60 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 35.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 24.5 องศาเซลเซียส สำหรับปี พ.ศ.2568 มีอุณหภูมิเฉลี่ยมีค่าอยู่ที่ 27.6 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.7 องศาเซลเซียส

ความชื้นสัมพัทธ์ : ความชื้นสัมพัทธ์สัมพันธ์กับมวลอากาศและอิทธิพลของลมมรสุมเป็นสำคัญตลอดทั้งปีของจังหวัดปัตตานีจะมีความชื้นสัมพัทธ์อยู่ในเกณฑ์สูง เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากมรสุมทั้งสองฤดู คือมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มรสุม ทั้งสองนี้ก่อนจะพัดเข้าสู่บริเวณจังหวัดปัตตานีได้พัดผ่านทะเลและมหาสมุทร จึงได้พาเอาไอน้ำและความชุ่มชื้นมาด้วยทำให้บริเวณจังหวัดปัตตานีมีความชื้นสัมพัทธ์สูงเป็นเวลานาน ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี 80 - 86% ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดเฉลี่ย 93 - 97% ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดเฉลี่ย 59 - 64% สำหรับปี พ.ศ.2568 ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี 80.90 % ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดเฉลี่ย 93.94 % ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดเฉลี่ย 61.71 %

ฝน : ปัตตานีเป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคใต้ฝั่งตะวันออกจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีฝนตกตลอดทั้งปี ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะมีฝนตกชุกกว่าในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เพราะอยู่ทางด้านตะวันออก ไม่มีภูเขาสูงใดกั้นจึงได้รับอิทธิพลจากมรสุมนี้เต็มที่ ทำให้มีฝนตกชุก โดยเฉพาะเดือนพฤศจิกายน และธันวาคม ส่วนในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มีฝนตกน้อยกว่าฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเพราะภูมิประเทศมีแนวเทือกเขาตะนาวศรีปิดกั้นทำให้ได้รับกระแสลมจากมรสุมนี้ไม่เต็มที่ ปริมาณฝนเฉลี่ย

ของจังหวัดปัตตานีอยู่ในเกณฑ์ดี ถ้าเทียบทั้งประเทศแต่ถ้าเทียบภายในภาคเดียวกันมีฝนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง สำหรับในปี พ.ศ.2568 มีปริมาณฝนรวม 2,945.2 มิลลิเมตรมี ฝนตก 154 วัน ซึ่งเดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนพฤศจิกายน 2568 วัดปริมาณได้ 1,647.8 มิลลิเมตร

หมอก ฟ้าหลัว และทัศนวิสัย : ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาว ลมส่วนใหญ่จะพัดจากทิศตะวันออกโดยตลอด จนเข้าสู่ฤดูร้อนตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ จนถึงเมษายน กำลังลมเฉลี่ยประมาณ 6 - 15 กม./ชม. หลังจากสิ้นฤดูร้อนเข้าสู่ฤดูฝน ตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคมจะเป็นลมทิศตะวันตก กำลังลมเฉลี่ยประมาณ 6 - 9 กม./ชม. กำลังลมสูงที่สุดในแต่ละฤดูมีดังนี้ ฤดูร้อนเคยตรวจลมสูงที่สุดได้ 65 กม./ชม. เป็นลมทิศตะวันออกก่อนไปทางใต้เล็กน้อยในเดือนมีนาคม ส่วนในฤดูฝนเคยตรวจลมสูงที่สุดได้ 74 กม./ชม. เป็นลมทิศตะวันตกในเดือนมิถุนายน

ระบบหมุนเวียนของลมในจังหวัดปัตตานี : ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาว ลมส่วนใหญ่จะพัดจากทิศตะวันออกโดยตลอด จนเข้าสู่ฤดูร้อนตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนจนถึงเมษายน กำลังลมเฉลี่ยประมาณ 6 - 11 กม./ชม. หลังจากสิ้นฤดูร้อนเข้าสู่ฤดูฝนตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคมจะเป็นลมทิศตะวันตก กำลังลมเฉลี่ยประมาณ 6 - 9 กม./ชม.

กำลังลมสูงที่สุดในแต่ละฤดูมีดังนี้ ฤดูหนาวเคยตรวจลมสูงที่สุดได้ 56 กม./ชม. เป็นลมทิศตะวันตกในเดือนพฤศจิกายน และทิศตะวันออกในเดือนธันวาคมและมกราคม ฤดูร้อนเคยตรวจลมสูงที่สุดได้ 65 กม./ชม. เป็นลมทิศตะวันออกก่อนไปทางใต้เล็กน้อยในเดือนมีนาคม ส่วนในฤดูฝนเคยตรวจลมสูงที่สุดได้ 74 กม./ชม. เป็นลมทิศตะวันตกในเดือนมิถุนายน

พายุหมุนเขตร้อน : พายุหมุนเขตร้อนที่ผ่านบริเวณภาคใต้และสร้างความกระທးທးທးທးให้กับจังหวัดปัตตานีส่วนมากเป็นพายุดีเปรสชั่นที่มีกำลังอ่อนซึ่งก่อตัวขึ้นในทะเลจีนใต้หรือมหาสมุทรแปซิฟิกเคลื่อนตัวเข้ามาในอ่าวไทยระหว่างเดือนตุลาคมถึงธันวาคมพายุนี้จะทำให้มีฝนตกหนัก พายุลมแรงและเกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลันขึ้นได้ กำลังแรงของลมและคลื่นในทะเลจะทำอันตรายแก่เรือต่างๆ และอาคารบ้านเรือนที่อยู่ตามชายฝั่งทะเลได้ สำหรับปี 2568 ไม่มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านบริเวณจังหวัดปัตตานีแต่อย่างใด

สถิติภูมิอากาศรายเดือนของจังหวัดปัตตานี ประจำปี พ.ศ.2568

เดือน	อุณหภูมิ (เซลเซียส)				ความชื้นสัมพัทธ์ (%)			ปริมาณน้ำฝน (มม.)		
	สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	เฉลี่ยสูงสุด	สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	ปริมาณน้ำฝน	สูงสุด	วันที่ตก
มกราคม	33.9	26.8	19.7	30.9	94	82	73	116.4	53	11 ม.ค.
กุมภาพันธ์	33.9	26.6	19.2	32.1	93	79	73	73.0	42.3	4 ก.พ.
มีนาคม	34.2	28.5	22.8	33.2	94	79	73	53.8	51.7	3 มี.ค.
เมษายน	35.5	28.9	22.2	33.6	95	80	75	99.7	37.7	11 เม.ย.
พฤษภาคม	35.6	29.3	23.0	34.1	94	80	74	153.3	53.8	15 พ.ค.
มิถุนายน	35.2	28.6	21.9	33.7	94	81	75	129.0	27.6	15 มิ.ย.
กรกฎาคม	36.4	29.8	23.1	34.6	93	76	68	32.9	16.6	6 ก.ค.
สิงหาคม	35.5	28.8	22.1	33.7	94	79	73	72.1	27.9	16 ส.ค.
กันยายน	35.6	29.1	22.6	33.2	93	80	63	214.3	74.4	15 ก.ย.
ตุลาคม	34.7	28.6	22.4	32.5	94	83	76	232.3	88.6	24 ต.ค.
พฤศจิกายน	33.8	28.1	22.4	30.0	95	87	78	1)647.8	338	21 พ.ย.
ธันวาคม	32.8	27.4	21.9	31.0	94	83	77	120.6	34.2	13 ธ.ค.

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดปัตตานี

1.4 แหล่งน้ำธรรมชาติของจังหวัด/ชลประทาน

จังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลด้านตะวันออกของภาคใต้ ติดต่อกับอ่าวไทย พื้นที่ที่เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลประมาณ 1 ใน 3 ของจังหวัด นอกนั้นเป็นที่ราบตะกอนน้ำพาลานตะพักลำน้ำ ที่ลาดเชิงเขาและภูเขา อำเภอเมืองยะลา ผ่านอำเภอยะรัง อำเภอหนองจิก และอำเภอเมืองปัตตานี มีความยาวประมาณ 210 กิโลเมตร พื้นที่ลุ่มน้ำ 4,979 ตารางกิโลเมตร มีน้ำไหลตลอดปีเป็นแม่น้ำสายสำคัญใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม เกษตรกรรม ผลิตรกระแสไฟฟ้าและใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ตอนบนของแม่น้ำได้มีการสร้างเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ความจุน้ำ 1,400 ล้านลูกบาศก์เมตร ผลิตรกระแสไฟฟ้าได้ 200 ล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง

1.4.1 แหล่งน้ำตามธรรมชาติ มีอยู่อุดมสมบูรณ์ ได้แก่ แม่น้ำ/ลำคลองต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่

1) แม่น้ำปัตตานี มีต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาสันกาลาศีรี บริเวณรอยต่อเขตแดนประเทศไทย/ มาเลเซีย ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ไหลจากทางทิศใต้ไปทางทิศเหนือผ่านอำเภอเบตง อำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอกรงปินัง

2) แม่น้ำสายบุรี ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาสันกาลาศีรีในเขตอำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส มีความยาวประมาณ 186 กิโลเมตร ไหลผ่านอำเภอจะแนะ ศรีสาคร รือเสาะ จังหวัดนราธิวาส และอำเภอรามันจังหวัดยะลา ไหลลงสู่ทะเลที่อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี มีพื้นที่ลุ่มน้ำ 4,600 ตารางกิโลเมตร มีน้ำไหลตลอดปี ใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม

3) คลองท่าเรือ เดิมมีต้นน้ำอยู่ที่บ้านห้วยน้ำเย็น บริเวณเขาลาแมในตำบลบุโละบุโย อำเภอหนองจิก ต่อมากรมชลประทานได้พัฒนาขุดลอกเป็นคลองระบายน้ำสายใหญ่ ชื่อคลองดีหนึ่ง (D1) และได้เพิ่มความยาวของคลองไปยังต้นน้ำจนถึงบ้านควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ เพื่อให้รับน้ำจากบริเวณต้นน้ำได้มากขึ้นปัจจุบันคลองท่าเรือมีความยาว 42 กิโลเมตร ไหลจากทิศใต้ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือผ่านอำเภอโคกโพธิ์ลงสู่ทะเลที่บ้านท่ายาม อำเภอหนองจิก สภาพลำน้ำมีคลองสาขาย่อยหลายสาขาทำให้มีน้ำตลอดปี

4) คลองปาละ เป็นลำน้ำที่มีความสำคัญในอดีต ส่วนต้นน้ำ เคยเป็นแหล่งตั้งถิ่นฐานสมัยโบราณ

5) คลองหนองจิก ต้นน้ำแยกจากแม่น้ำปัตตานี เดิมเป็นแม่น้ำสายหลักของแม่น้ำปัตตานี

6) คลองบางเขา เดิมต้นน้ำอยู่ในเขตตำบลบ่อทอง มีน้ำตลอดปี ในอดีตบริเวณสองฝั่งคลองนี้ เคยเป็นอู่ข้าวอู่น้ำขนาดใหญ่ของเมืองปัตตานี

7) คลองตันหยง ต้นน้ำอยู่ที่เขาบูเกะกาบ เป็นลำน้ำสายใหญ่มีน้ำตลอดปี

8) คลองสุโงบารู (คลองใหม่) อยู่ในเขตอำเภอยะรัง เป็นการขุดเชื่อมแม่น้ำปัตตานี ในสมัยการปกครอง 7 หัวเมือง เนื่องจากลำน้ำปัตตานีเดิมเมื่อไหลผ่านถึงบ้านปรีก็ ก็จะไหลวกไปตำบลคอลลันตง ตำบลยาปี ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอนงจิก แล้วจึงแยกมาออกที่บ้านอาเนาะบุโละ ตำบลยะรัง สู่ปากน้ำเมืองปัตตานี ที่ตำบลสะบารัง อำเภอมือฉ่อง ดังนั้น เรือแพที่มาจากชายฝั่งเมืองยะลาต้องผ่านด่านภาษีของนงจิกเรือแพเหล่านี้จำเป็นต้องเสียภาษีให้แก่เมืองนงจิกก่อนที่จะถึงด่านภาษีของเมืองปัตตานี ทำให้เมืองปัตตานีขาดผลประโยชน์ในการเก็บภาษี เจ้าเมืองปัตตานีสมัยนั้น คือ สุลต่านสุไลมาน ชารีฟุดดิน ชาห์ จึงสั่งให้ขุดคลองลัดขึ้นตรงบ้านคลองใหม่สู่ตำบลยะรัง เขตพื้นที่ของเมืองปัตตานีความยาวประมาณ 7 กิโลเมตร

1.4.2 กลุ่มน้ำปัตตานี กลุ่มน้ำปัตตานีครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด รวม 173 แห่ง มีสถานภาพเป็นแหล่งน้ำสาธารณะ จำนวน 123 แห่ง เป็นพื้นที่ของเอกชน จำนวน 41 แห่ง เป็นแหล่งน้ำที่หมดสภาพ จำนวน 9 แห่ง ส่วนเส้นทางน้ำที่สำรวจเป็นจุดใช้น้ำและฝาย มีจำนวน 15 แห่ง

1.4.3 ข้อมูลชลประทาน

(1) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ ได้ก่อสร้างมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2511 คือ

1.1 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี (เขื่อนปัตตานี) มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 3,858 ตารางกิโลเมตร และมีพื้นที่ราบสองฝั่งแม่น้ำประมาณ 505,000 ไร่ แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 โครงการ คือ โครงการตอนบน (เขื่อนบางลาง) เป็นโครงการก่อสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำ และโครงการตอนล่างเป็นโครงการก่อสร้างผลิตกระแสไฟฟ้า

1.2 โครงการพัฒนาลุ่มน้ำสายบุรีตอนล่างเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีเนื้อที่ชลประทาน 39,530 ไร่

(2) โครงการชลประทานขนาดกลาง โครงการพัฒนาพื้นที่พรุแหมแหมเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลน้ำบ่อ, พ้อมิ่ง อำเภอยะนง และตำบลบางเก่า, ปะเสยวอ อำเภอยะบุรี เพื่อพัฒนาพื้นที่ พรุแหมแหม บริเวณลุ่มน้ำคลองจิต

- คลองแหมแหม ซึ่งเป็นพื้นที่เสื่อมโทรม และมีน้ำท่วมขังเกือบตลอดทั้งปี โดยการขุดลอกคลองระบายและสร้างอาคารประกอบบังคับน้ำเพื่อเก็บกักน้ำจืดและป้องกันน้ำเค็ม

1.4.4 แหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน (แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน, บ่อบาดาล) จังหวัดปัตตานี มีแหล่งน้ำบ่อบาดาล ทั้งหมด 484 บ่อ จำนวน 11 อำเภอ แบ่งเป็นบ่อบาดาลที่ใช้ประโยชน์ด้านการอุปโภค/บริโภค จำนวน 218 บ่อ ด้านการประกอบธุรกิจ 259 บ่อ และด้านการเกษตร 7 บ่อ

1.4.5 สถานการณ์ด้านการทรัพยากรการผลิตและแนวโน้ม

(1) ปริมาณน้ำภาพรวมจังหวัด 1,003.675 ล้าน ลบ.ม. (แหล่งน้ำขนาดใหญ่ 1 แห่ง ปริมาณน้ำ 986.750 ล้าน ลบ.ม., ขนาดกลาง 1 แห่ง ปริมาณน้ำ 2.664 ล้าน ลบ.ม., ขนาดเล็ก 3 แห่ง ปริมาณน้ำ 1.321 ล้าน ลบ.ม. และแหล่งน้ำอื่น ปริมาณน้ำ 12.940 ล้าน ลบ.ม.)

(2) ความต้องการใช้น้ำของจังหวัดจำแนก 4 ด้าน (รวม 878.99 ล้าน ลบ.ม.)

- อุปโภคบริโภค 23.14 ล้าน ลบ.ม.
- ระบบนิเวศน์ 637.00 ล้าน ลบ.ม.
- เกษตรกรรม 213.39 ล้าน ลบ.ม.
- อุตสาหกรรม 5.46 ล้าน ลบ.ม.

ที่มา 1. โครงการชลประทานปัตตานี

1.5 ลักษณะดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดินในจังหวัดปัตตานี พบว่า สามารถจำแนกออกเป็น 24 กลุ่มชุดดิน แบ่งเป็นกลุ่มชุดดินในพื้นที่ลุ่ม 13 กลุ่มชุดดิน ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 3,5,6,10,13,14,16,17,22,23,57,58 และ 59 พื้นที่รวม 498,065 ไร่ หรือ 41.07% กลุ่มชุดดินในพื้นที่ดอน 11 กลุ่มชุดดินที่ 26,32,34,39,42,43,45,50,51,53 และ 62 เนื้อที่รวม 672,819 ไร่ หรือ 55.48% และเป็นหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 5 หน่วย ได้แก่, ชายหาด (BEACH), ฉวากทะเล (EC), ที่ลุ่มชื้นแฉะ (MARSH), บ่อขุด (P), และพื้นที่น้ำ (W), พื้นที่รวม 41,839 ไร่ หรือร้อยละ 3.45% ของเนื้อที่ทั้งหมด

1.5.1 สภาพการใช้ที่ดิน

สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดปัตตานี จากแผนที่สภาพการใช้ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	118,183	9.74
พื้นที่เกษตรกรรม	936,079	77.18
พื้นที่นา	219,488	18.10
พืชไร่	16	-
ไม้ยืนต้น	578,965	47.74
ไม้ผล	118,379	9.79
พืชสวน	205	0.02
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	81	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	18,945	1.56
พื้นที่ป่าไม้	73,847	6.09
พื้นที่น้ำ	39,028	3.22
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	41,839	3.45
รวม	2,145,055	176.89

1.5.2 การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกยางพารา

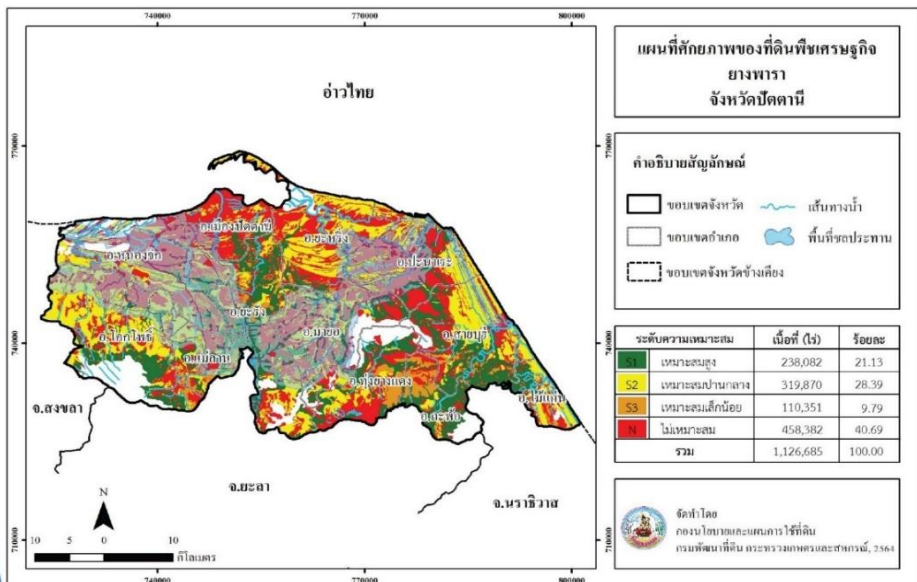
ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 238,082 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.13 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอยะรัง 50,114 ไร่ อำเภอสายบุรี 40,076 ไร่ และอำเภอโคกโพธิ์ 28,402 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 319,870 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.39 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอ โคกโพธิ์ 72,933 ไร่ อำเภอยะหริ่ง 51,393 ไร่ และอำเภอสายบุรี 39,464 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 110,351 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.79 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอยะรัง 18,273 ไร่ อำเภอหนองจิก 16,237 ไร่ และอำเภอโคกโพธิ์ 12,138 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 458,382 ไร่

พื้นที่ปลูกยางพาราบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดปัตตานี

1.5.3 การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกข้าว

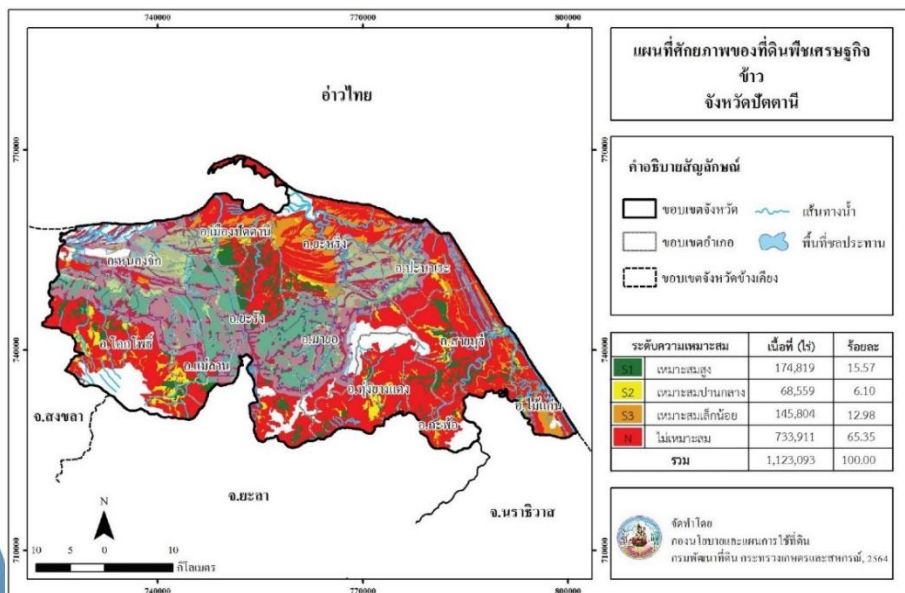
ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 174,819 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.57 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวอยู่มากในอำเภอยะรัง 40,512 ไร่ อำเภอยะบอย 34,208 ไร่ และ อำเภอโคกโพธิ์ 26,992 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 68,559 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.10 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวอยู่มากในอำเภอโคกโพธิ์ 18,298 ไร่ อำเภอหนองจิก 9,744 ไร่และอำเภอสายบุรี 7,668 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 145,804 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.98 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอยะหริ่ง 43,558 ไร่ อำเภอหนองจิก 29,349 ไร่ อำเภอปะนาเระ 25,605 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 733,911 ไร่

ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจข้าว จังหวัดปัตตานี

1.5.3 การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกทุเรียน

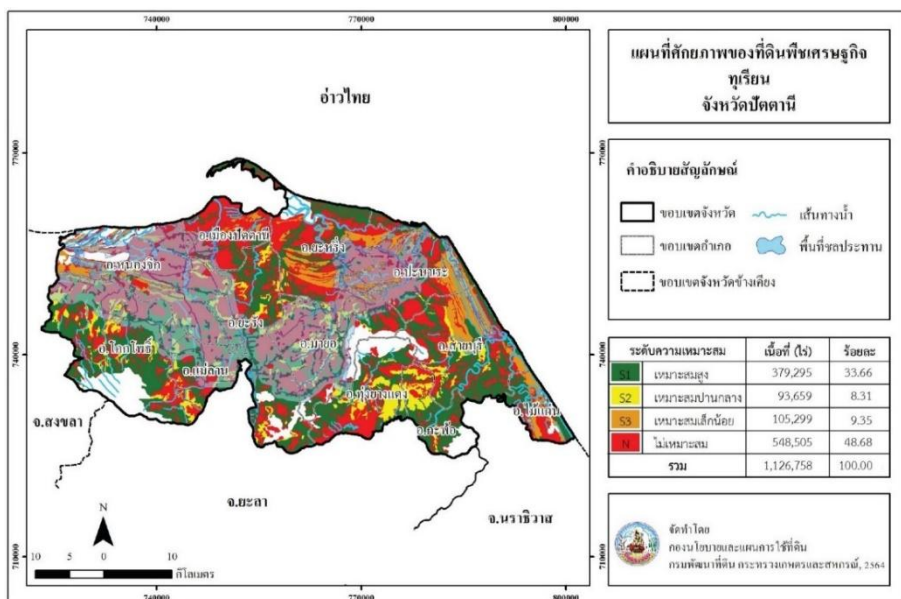
ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 379,295 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.66 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอโคกโพธิ์ 78,300 ไร่ อำเภอยะรัง 62,241 ไร่ อำเภอสายบุรี 49,725 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 93,659 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.31 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอโคกโพธิ์ 20,692 ไร่ อำเภอมายอ 17,591 ไร่ อำเภอทุ่งยางแดง 14,152 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 105,299 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.98 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอยะหริ่ง 23,783 ไร่ อำเภอสายบุรี 22,925 ไร่ อำเภอหนองจิก 22,726 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 548,505 ไร่

ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจทุเรียน จังหวัดปัตตานี

1.5.4 การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกมะพร้าว

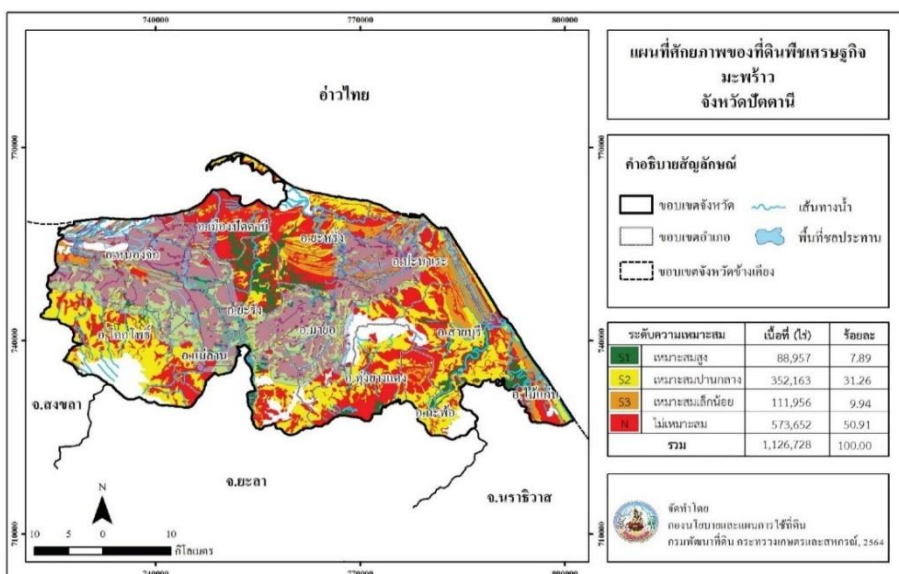
ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 88,957 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.89 ของพื้นที่ ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอยะรัง 29,604 ไร่ อำเภอสายบุรี 9,737 ไร่ อำเภอนongจิก 8,333 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 352,163 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.26 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอโคกโพธิ์ 87,974 ไร่ อำเภอสายบุรี 46,483 ไร่ อำเภอยะรัง 41,949 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 111,956 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.94 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอยะหริ่ง 23,783 ไร่ อำเภอสายบุรี 22,950 ไร่ อำเภอนongจิก 22,726 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 573,652 ไร่

ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจมะพร้าว จังหวัดปัตตานี

ที่มา : สถาบันพัฒนาที่ดินปัตตานี

1.6 ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

- ป่าไม้ จังหวัดปัตตานีมีเนื้อที่ป่าตาม พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 ทั้งสิ้น 99,648 ไร่ ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี 25,895.375 ไร่ กรมป่าไม้ได้ส่งมอบพื้นที่ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. ให้แก่เกษตรกร ทั้งสิ้น 9,292-3-68 ไร่ มีอุทยานแห่งชาติ 2 แห่งคือ อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี มีเนื้อที่ประมาณ 213,125 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัดปัตตานี (อำเภอกะพ้อเนื้อที่ 8,607 ไร่) จังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส และอุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว มีเนื้อที่ประมาณ 43,482 ไร่ ครอบคลุม 3 จังหวัด คือจังหวัดปัตตานี (อำเภอโคกโพธิ์ เนื้อที่ 16,312.50ไร่) จังหวัดยะลาและจังหวัดสงขลา และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า 1 แห่ง คือเขตห้ามล่าสัตว์ป่ารังไก่อ สภภาพป่า ส่วนใหญ่ของจังหวัดปัตตานีเป็นป่าดิบชื้น ป่าชายเลนและป่าพรุ

จากข้อมูลเมื่อ พ.ศ.2547 จากการแปลภาพถ่ายดาวเทียม Land sat-5 ปี พ.ศ.2546 - 2547 จังหวัดปัตตานี มีเนื้อที่ป่าไม้รวม 50,125 ไร่ ป่าบก 26,937 ไร่ ป่าชายเลน 23,188 ไร่ (เนื้อที่ป่าไม้ หมายถึง เนื้อที่ป่าทุกชนิดไม่ว่าจะอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติหรือเนื้อที่ป่าอื่นๆ) (บรรยายสรุปจังหวัดปัตตานี, 2558)

- แร่ธาตุ จังหวัดปัตตานีมีรายได้จากค่าภาคหลวงแร่และค่าธรรมเนียมแร่ไม่มากนัก เนื่องจากได้รับสิทธิการทำเหมืองมีประทานบัตรเพียงจำนวน 1 แปลงที่บ้านเตราะปลิง ตำบลทุ่งคล้า อำเภอสายบุรี ชนิดแร่หินแกรนิต (เพื่ออุตสาหกรรมการก่อสร้าง) ปัจจุบันไม่ได้เปิดการทำเหมืองผลิตแร่แต่อย่างใด เนื่องจากอยู่ระหว่างการขอใบอนุญาตซื้อมีใช้ ซึ่งวัตถุระเบิด (แบบ ป.5) รายได้ที่ได้จัดเก็บได้จึงมีเฉพาะค่าธรรมเนียมแร่ เท่านั้น

1.7 ข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคจังหวัดปัตตานี

จังหวัดปัตตานีอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 1,055 กิโลเมตร โดยสามารถเดินทางสู่จังหวัดปัตตานีได้หลายวิธี ทั้งทางรถยนต์ส่วนตัว รถประจำทาง รถไฟ และเครื่องบิน

ถนน โดยถนนอยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงปัตตานี ระยะทาง 342.832 กิโลเมตร ซึ่งเป็นถนนลาดยาง ระยะทาง 341.732 กิโลเมตร มีถนนสายหลักที่สำคัญเชื่อมต่อกับจังหวัดใกล้เคียง คือ ถนนทางหลวงสาย 43 เชื่อมต่อกับจังหวัดสงขลา ถนนสาย 409, 410 และ 418 เชื่อมต่อกับจังหวัดยะลาและถนนสาย 42 เชื่อมต่อกับจังหวัดนราธิวาส ปัจจุบันถนนอยู่ในสภาพดีใช้การได้ดีและมีความสะดวกในการสัญจร ส่วนถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงชนบทปัตตานี มีจำนวนทั้งสิ้น 35 สายทางเป็นระยะทาง 581.883 กิโลเมตร แบ่งเป็นถนนลาดยาง 579.306 กิโลเมตร เป็นถนนคอนกรีต 2.577 กิโลเมตร

รถไฟ จังหวัดปัตตานี มีเส้นทางรถไฟวิ่งผ่านที่อำเภอโคกโพธิ์ และอำเภอแม่ลาน โดยมีสถานีรถไฟ สำหรับบริการ จำนวน 5 สถานี คือ สถานีรถไฟปัตตานี (สถานีโคกโพธิ์) สถานีนาประดู่ สถานีวัดช้างให้ ที่หยุดรถ ป่าไร่ และสถานีคลองทราย

สนามบิน จังหวัดปัตตานี มีสนามบินพาณิชย์ 1 แห่ง ขนาดทางวิ่ง 40 x 1,530 เมตร ลานจอดยาว 145 เมตร กว้าง 81 เมตร ความสูง 81 เมตร เหนือระดับน้ำทะเล ซึ่งเป็นสนามบินขนาดกลาง อยู่ที่อำเภอหนองจิก ปัจจุบันใช้ในราชการทหาร สำหรับการเดินทางโดยเครื่องบินจะใช้ท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และท่าอากาศยานจังหวัดนราธิวาส (สนามบินบ้านทอน)

ท่าเทียบเรือ จังหวัดปัตตานีมีท่าเทียบเรือทางทะเลที่สำคัญตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองปัตตานี จำนวน 2 ท่า คือ ท่าเทียบเรือประมงปัตตานี ท่าเทียบเรือชายฝั่งปัตตานี ของกรมเจ้าท่า (เป็นท่าเทียบเรือน้ำลึก) และที่จอดพักเรือของกรมธนารักษ์ ซึ่งในอดีตมีความสำคัญทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีเรือประมงและเรือบรรทุกสินค้าชายฝั่งจากจังหวัดต่าง ๆ ทั้งภาคใต้ และภาคอื่น ๆ เข้ามาขนถ่ายสัตว์น้ำ และขน

ถ่ายสินค้า ตลอดจน จอดพักเรือ ปัจจุบันเกิดปัญหาการขึ้นเงินของร่อนน้ำ เนื่องจากมีปริมาณเนื้อดินที่ตกตะกอนโดยประมาณ 4.5 ล้าน ลูกบาศก์เมตร ทำให้เรือบรรทุกสินค้าและเรือประมงขนาด 2,500 ตันกรอสไม่สามารถเข้าเทียบท่าได้อย่างสะดวก และปลอดภัย โดยท่าเทียบเรือในพื้นที่จังหวัดปัตตานีที่ได้รับอนุญาตจากสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค สาขาปัตตานี มีทั้งหมดจำนวน 78 ท่าเทียบเรือ แบ่งเป็นท่าเทียบเรือที่ออกให้เอกชนจำนวน 70 ท่า และส่วนราชการ จำนวน 8 ท่า

1.8 ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัดปัตตานี

1. การแบ่งเขตการปกครอง จังหวัดปัตตานี ได้แบ่งหน่วยการปกครองออกเป็น 12 อำเภอ 115 ตำบล 647 หมู่บ้าน โดยมีหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 16 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 97 แห่ง

อำเภอ	เนื้อที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	อบต.	เทศบาล เมือง เทศบาล ตำบล	ชุมชน	ร้อยละของ พื้นที่ จังหวัด	ระยะห่าง จากจังหวัด (กม.)
เมือง	96.837	13	66	9	2/0	20	4.99	0.05
ยะรัง	183.952	12	72	12	0/1	-	9.48	15
หนองจิก	231.526	12	76	11	0/1	-	11.93	8
โคกโพธิ์	339.414	12	83	13	0/4	-	17.49	26
ยะหริ่ง	196.829	18	81	14	0/3	-	10.14	14
ปะนาเระ	144.058	10	55	8	0/2	-	7.42	43
มายอ	216.136	13	59	10	0/1	-	11.14	29
สายบุรี	178.424	11	65	8	1/2	20	9.20	50
ไม้แก่น	55.201	4	17	3	-	-	2.84	65
ทุ่งยางแดง	114.970	4	24	4	-	-	5.93	45
กะพ้อ	93.815	3	27	3	-	-	4.83	68
แม่ลาน	89.194	3	22	3	-	-	4.60	30
รวม	1,940.356	115	647	97	17	40	100	-

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดปัตตานี 2568

1.9 ข้อมูลทั่วไปของประชากรจังหวัดปัตตานี

รายงานคุณภาพชีวิตคนปัตตานี ปี 2568 ที่ดำเนินการจัดเก็บจากครัวเรือนที่อาศัยอยู่จริง (ทั้งที่มีเลขที่บ้านและไม่มีเลขที่บ้าน) ในเขตชนบทและเขตเมือง จาก 12 อำเภอ มีครัวเรือนทั้งจังหวัด จำนวน 212,220 ครัวเรือน มีประชาชนที่อาศัยอยู่จริงจำนวน 743,602 คน

อำเภอ	จำนวน	จำนวนประชากร		
	ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
เมือง	50,972	65,075	68,368	133,443
โคกโพธิ์	22,438	33,951	35,763	69,714
หนองจิก	23,153	43,308	41,055	84,363
ปะนาเระ	13,118	23,933	24,669	48,602
มายอ	15,583	31,602	32,289	63,891
ทุ่งยางแดง	6,365	13,027	13,402	26,429
สายบุรี	19,511	35,820	37,392	73,212
ไม้แก่น	3,712	6,509	6,752	13,261
ยะหริ่ง	22,828	46,546	47,109	93,655
ยะรัง	24,838	49,356	49,958	99,314
กะพ้อ	4,803	9,716	9,929	19,645
แม่ลาน	4,899	8,953	9,120	18,073
รวม	212,220	367,796	375,806	743,602

จากการสำรวจข้อมูลพบว่า มีครัวเรือนทั้งหมด 212,220 ครัวเรือน อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองปัตตานีมากที่สุด จำนวน 50,972 ครัวเรือน และอำเภอไม้แก่น มีจำนวนครัวเรือนน้อยที่สุด จำนวน 3,712 ครัวเรือน

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดปัตตานี 2568

2. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัดปัตตานี

2.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด(GPP=GROWTH PROVINCIAL PRODUCT)

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ.2567 ณ ราคาประจำปี 2567 55,343 ล้านบาท สาขาการผลิตที่สร้างมูลค่ามากที่สุดของจังหวัดคือ สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และประมง มีมูลค่า 13,236 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 23.92 สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ ฯ มีมูลค่า 9,625 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.39 สาขาการศึกษา มีมูลค่า 8,131 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.69 การอุตสาหกรรม มีมูลค่า 5,921 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.70 สาขาการขนส่งและขายปลีกการซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ มีมูลค่า 4,944 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.93 และสาขาการผลิตอุตสาหกรรม มีมูลค่า 4,827 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.72 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

ผลิตภัณฑ์จังหวัดจำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ.2565-2567

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)		
	2565	2566	2567
ภาคเกษตร	13,085	12,500	13,236
เกษตรกรรม การป่าไม้ และประมง	13,085	12,500	13,236
นอกภาคการเกษตร	40,075	41,785	42,108
การอุตสาหกรรม	5,196	5,874	5,921
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	39	35	41
การผลิตอุตสาหกรรม	4,209	4,664	4,827
ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ	870	1,102	976
การประปาและการจัดการของเสีย	78	73	77
การบริการ	34,879	35,911	36,187
การก่อสร้าง	2,581	3,311	3,015
การขายส่ง ขายปลีก การซ่อมยานยนต์ และจักรยานยนต์	5,270	5,220	4,944
การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	1,874	1,679	1,716

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)		
	2565	2566	2567
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	198	498	783
ข้อมูลข่าวสารและสื่อสาร	545	484	440
การเงินและการประกันภัย	2,407	2,467	2,416
กิจกรรมเกี่ยวกับภัตตาคารมหรพรม	1,772	1,580	1,844
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และ กิจกรรมทางวิชาการ	34	36	35
กิจกรรมบริหารและบริหารสนับสนุนอื่นๆ	54	56	65
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ	9,059	9,199	9,625
การศึกษา	8,267	8,318	8,131
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคม สงเคราะห์	2,306	2,456	2,548
ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	64	71	71
กิจกรรมการบริการด้านอื่นๆ	447	535	555
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Products)	53,160	54,285	55,343
ผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อบุคคล (GPP Per Capita, Baht)	81,855	83,374	84,804
จำนวนประชากร (1,000 คน)	649	651	653

ที่มา : สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, GPP 2568

2.2 ข้อมูลด้านการเกษตร

2.2.1 ครั้วเรือนเกษตร และแรงงานภาคเกษตรจังหวัดปัตตานี

(สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี, เมษายน 2569)

อำเภอ	จำนวน	จำนวน	จำนวน	แรงงานภาคเกษตร (คน)		
	ตำบล	หมู่บ้าน	ครัวเรือน เกษตรกร	ชาย	หญิง	รวม
เมืองปัตตานี	10	66	6,926	18,595	19,631	38,226
โคกโพธิ์	12	83	8,700	30,810	32,287	63,097
มายอ	13	59	8,919	17,458	16,973	34,431
หนองจิก	12	76	9,727	14,776	14,274	29,050
ปะนาเระ	10	55	7,719	21,986	23,128	45,114
สายบุรี	10	64	8,889	16,657	18,023	34,680
ยะรัง	12	72	9,727	14,776	14,274	29,050
ยะหริ่ง	18	81	9,445	13,763	14,404	28,167
ไม้แก่น	4	17	2,557	3,478	3,736	7,214
ทุ่งยางแดง	4	24	2,501	12,906	13,314	26,220
แม่ลาน	3	22	2,426	3,803	4,171	7,974
กะพ้อ	3	27	3,244	4,077	4,345	8,422
รวม	111	646	80,780	173,085	178,560	351,645

2.2.2 ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อการเกษตร ปีเพาะปลูก 2568

อำเภอ	เนื้อที่ ทั้งหมด	เนื้อที่ ถือครอง การ เกษตร	เนื้อที่ทำการเกษตรจริง (ไร่)								เนื้อที่ถือ ครอง การเกษตร ที่ไม่ใช้ ประโยชน์ (ไร่)
			เนื้อที่ทำการปลูกพืช							เนื้อที่ทำ การเกษตร อื่นๆ	
	(ไร่)	ทั้งหมด (ไร่)	ข้าว	ไม้ผล	ไม้ยืน ต้น	พืชไร่	พืชผัก	รวม			
เมืองปัตตานี	77,545	28,536	2,229	1,049	4,281	880	1,740	10,179	2,983	13,162	15,374
โคกโพธิ์	223,715	132,230	12,519	7,889	95,653	1,212	1,693	118,966	3,481	122,447	9,783
มายอ	116,198	99,768	18,771	4,032	55,661	849	548	79,861	10,315	90,176	9,592
หนองจิก	179,230	69,507	4,622	2,093	32,870	749	1,636	41,970	12,334	54,304	15,203
ปะนาเระ	84,630	58,649	13,525	560	25,861	590	882	41,418	6,715	48,133	10,516
สายบุรี	95,675	76,393	4,110	7,661	44,402	1,961	1,638	59,772	2,088	61,860	14,534
ยะรัง	126,117	81,182	4,622	2,093	32,870	749	1,636	41,970	3,800	45,770	35,412
ยะหริ่ง	131,726	75,267	12,717	813	20,836	999	2,309	37,674	11,548	49,222	26,045
ไม้แก่น	34,501	22,513	952	695	9,461	215	175	11,498	2,645	14,143	8,371
ทุ่งยางแดง	86,930	56,045	1,304	393	12,223	31	102	14,053	1,902	15,955	40,090
แม่ลาน	56,182	48,905	1,320	3,196	35,348	390	557	40,811	1,592	42,403	6,502
กะพ้อ	59,668	43,004	1,775	3,545	25,228	365	151	31,064	1,746	32,810	10,194
รวม	1,272,117	791,999	78,465	34,019	394,695	8,989	13,067	529,235	61,149	590,384	201,616

หมายเหตุ

1. เนื้อที่ปลูกข้าว หมายถึง เนื้อที่ปลูกข้าวนาปีรวมกับเนื้อที่ปลูกข้าวนาปรัง ไม่รวมนาครั้งที่ 2
2. เนื้อที่ปลูกไม้ผล หมายถึง เนื้อที่ปลูก มังคุด ทุเรียน ลองกอง มะม่วงพันธุ์ต่างๆ ชมพู่ ฝรั่ง ส้มโอ ขนุน เงาะ ฯลฯ
3. เนื้อที่ปลูกไม้ยืนต้น หมายถึง เนื้อที่ปลูกหมาก มะพร้าว สะตอ ไม้ยืนต้นอื่นๆ
4. เนื้อที่ปลูกพืชไร่ หมายถึง เนื้อที่ปลูกพืชไร่ ที่ไม่มีการปลูกข้าว ยางพารา ไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชผัก
5. เนื้อที่ปลูกพืชผัก หมายถึง เนื้อที่ปลูกพืชผัก ที่ไม่มีการปลูกข้าว ยางพารา ไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชไร่

2.2.3 กิจกรรมด้านพืช

1) ข้าวนาปี

อำเภอ	ข้าวนาปี ปีเพาะปลูก 2567/68						
	จำนวน	เนื้อที่ปลูก	เนื้อที่	ผลผลิต	ผลผลิต	ราคา	รวมมูลค่า
	ครัวเรือน	ทั้งหมด	เก็บเกี่ยว	เฉลี่ย	รวม	ผลผลิตเฉลี่ย	ผลผลิต
	ที่ปลูก	(ไร่)	(ไร่)	(กก./ไร่)	(ตัน)	(บาท/กก.)	(ล้านบาท)
เมืองปัตตานี	600	2,474	2,474	450	1,113	13	14.47
โคกโพธิ์	4,190	8,833	8,522	430	3,664	11	40.30
มายอ	2,516	9,925	9,828	495	4,865	12	58.38
หนองจิก	722	3,828	3,733	448	1,672	10	16.72
ปะนาเระ	3,170	11,252	9,916	415	4,115	12	49.38
สายบุรี	1,397	6,240	6,240	348	2,172	14	30.41
ยะรัง	1,190	4,230	4,167	410	1,708	10	17.08
ยะหริ่ง	3,064	9,124	9,124	421	3,841	10	38.41
ไม้แก่น	296	997	983	345	339	20	6.78
ทุ่งยางแดง	558	1,825	1,362	360	490	8	4.04
แม่ลาน	446	1,693	1,569	389	610	16	9.76
กะพ้อ	538	1,775	1,655	348	576	10	5.76
รวม	18,687.00	62,196	59,573	422	25,165.00	12.19	291.49

โดยอำเภอที่มีครัวเรือนปลูกข้าวนาปีมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มี 4,190 ครัวเรือน รองลงมา คือ อำเภอปะนาเระ มี 3,170 ครัวเรือน ส่วนอำเภอที่มีครัวเรือนปลูกน้อยที่สุด คือ อำเภอไม้แก่น มี 296 ครัวเรือน ในอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีมากที่สุด ได้แก่ อำเภอปะนาเระ มีพื้นที่ 11,252 ไร่ รองลงมา คือ อำเภอมายอ มีพื้นที่ 9,925 ไร่ ส่วนอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุดคือ อำเภอไม้แก่น มีพื้นที่ 997 ไร่

3) ข้าวนาปรัง

ข้าวนาปรัง ปีเพาะปลูก 2567/68

อำเภอ	จำนวน	เนื้อที่ปลูก	เนื้อที่	ผลผลิต	ผลผลิต	ราคา	รวม
	ครัวเรือน	ทั้งหมด	เก็บเกี่ยว	เฉลี่ย	รวม	เฉลี่ย	มูลค่า
	ที่ปลูก	(ไร่)	(ไร่)	(กก./ไร่)	(ตัน)	(บาท/กก.)	(ล้านบาท)
เมืองปัตตานี	0	0	0	0	0	0	0
โคกโพธิ์	106	100	100	470	47	10	0.46
มายอ	973	4,550	4,550	583	2,653	10	52.98
หนองจิก	26	25	25	480	12	10	0.12
ปะนาเระ	2,719	9,650	9,650	606	5,848	10	58.48
สายบุรี	0	0	0	0	0	0	0.00
ยะรัง	338	1,051	1,051	530	557	12	6.68
ยะหริ่ง	1,005	2,360	2,360	398	939	8	7.51
ไม้แก่น	0	0	0	0	0	0	0
ทุ่งยางแดง	0	0	0	0	0	0	0
แม่ลาน	76	283	283	470	133	20	2.66
กะพ้อ	0	0	0	0	0	0	0
รวม	5,243	18,019	18,019	438	10,188.87	9.98	128.90

โดยอำเภอที่มีครัวเรือนปลูกข้าวนาปรังมากที่สุด ได้แก่ อำเภอปะนาเระ 2,719 ครัวเรือน รองลงมาคือ อำเภอยะหริ่ง 1,005 ครัวเรือน ส่วนอำเภอที่ไม่มีครัวเรือนปลูก คือ อำเภอไม้แก่น เมือง ทุ่งยางแดง สายบุรี และกะพ้ออำเภอที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังมากที่สุด ได้แก่ อำเภอปะนาเระ มีพื้นที่ 9,650 ไร่ ซึ่งมีพื้นที่เก็บเกี่ยว 9,650 ไร่ รองลงมาคืออำเภอมายอ มีพื้นที่เก็บเกี่ยว 4,550 ไร่ ส่วนอำเภอที่ไม่มีพื้นที่ปลูก ไม้แก่น สายบุรี เมือง ทุ่งยางแดง และกะพ้อ

2) ยางพารา

อำเภอ	ยางพารา ปีเพาะปลูก 2567/68						
	จำนวน	เนื้อที่	เนื้อที่	ผลผลิต	ผลผลิต	ราคา	รวม
	ครัวเรือน ที่ปลูก	ทั้งหมด (ไร่)	กรี๊ดได้แล้ว (ไร่)	เฉลี่ย (กก./ไร่)	รวม (ตัน)	เฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่า ผลผลิต (ล้านบาท)
เมืองปัตตานี	640	1,565	1,406	233.52	328.33	23.00	7.55
โคกโพธิ์	7,344	95,550	83,301	302.94	25,235.13	30.00	757.05
มายอ	4,591	64,130	55,695	247.68	13,794.44	20.00	275.89
หนองจิก	3,414	16,322	15,252	295.95	4,513.83	30.00	135.41
ปะนาเระ	1,646	15,536	14,181	2,795.19	39,638.59	22.00	872.05
สายบุรี	4,718	31,812	30,381	248.66	7,554.44	28.00	211.52
ยะรัง	5,100	64,728	57,827	225.37	13,032.65	40.00	521.31
ยะหริ่ง	2,145	8,895	8,563	161.11	1,379.56	17.00	23.45
ไม้แก่น	832	4,946	4,275	171.54	733.35	24.00	17.60
ทุ่งยางแดง	1,571	49,414	44,114	240.00	10,587.36	25.00	264.68
แม่ลาน	1,890	28,499	26,432	252.13	6,664.43	54.00	359.88
กะพ้อ	2,597	23,266	21,840	235.00	5,132.40	43.00	220.69
รวม	36,488	404,663	363,267	450.76	128,594.50	29.67	3,667.10

โดยอำเภอที่มีครัวเรือนปลูกยางพารามากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มี 7,344 ครัวเรือน รองลงมาคือ อำเภอยะรัง มี 5,100 ครัวเรือน ส่วนอำเภอมีครัวเรือนปลูกน้อยที่สุด คือ อำเภอเมือง มี 640 ครัวเรือน และอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มีพื้นที่ 95,550 ไร่ รองลงมาคือ อำเภอยะรัง มีพื้นที่ 64,728 ไร่ ส่วนอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุดคือ อำเภอเมืองปัตตานี มีพื้นที่ 1,565 ไร่

4) ปาล์มน้ำมัน

อำเภอ	ปาล์มน้ำมัน ปีเพาะปลูก 2567/68						
	จำนวน	เนื้อที่ปลูก	เนื้อที่	ผลผลิต	ผลผลิต	ราคา	รวม
	ครัวเรือน	ทั้งหมด	ให้ผลผลิต	เฉลี่ย	รวม	เฉลี่ย	ผลผลิต
	ที่ปลูก	(ไร่)	(ไร่)	(กก./ไร่)	(ตัน)	(บาท/กก.)	(ล้านบาท)
เมืองปัตตานี	90	356	315	1,217	384	4.00	1.53
โคกโพธิ์	715	3,442	2,057	2,042	4,200	7.00	29.40
มายอ	214	1,029	1,021	2,555	2,609	5.50	14.35
หนองจิก	610	6,719	5,743	3,382	19,424	5.00	97.12
ปะนาเระ	364	2,309	2,076	636	1,320	4.00	5.28
สายบุรี	339	2,331	2,031	1,671	3,393	6.00	20.36
ยะรัง	259	1,220	1,100	2,201	2,420	3.00	7.26
ยะหริ่ง	547	3,582	2,434	2,140	5,207	6.00	31.24
ไม้แก่น	281	2,177	2,070	3,133	6,485	8.00	51.88
ทุ่งยางแดง	30	122	120	1,600	192	3.00	0.58
แม่ลาน	104	880	731	2,960	2,164	5.00	10.82
กะพ้อ	61	243	238	2,456	584	4.90	2.86
รวม	3,614	24,410	19,935	2,427	48,382	5.12	272.68

โดยอำเภอที่มีครัวเรือนปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มี 715 ครัวเรือน รองลงมาคือ อำเภอหนองจิก มี 610 ครัวเรือน ส่วนอำเภอที่ปลูกน้อยที่สุดคือ อำเภอทุ่งยางแดง มี 30 ครัวเรือน และอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุด ได้แก่ อำเภอหนองจิก มีพื้นที่ 6,719 ไร่ รองลงมา คือ อำเภอยะหริ่ง มีพื้นที่ 3,582 ไร่ ส่วนอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุดคือ อำเภอทุ่งยางแดง มีพื้นที่ 122 ไร่

5) มะพร้าวแก่

มะพร้าวแก่ ปีเพาะปลูก 2567/68							
อำเภอ	จำนวน	เนื้อที่ปลูก	เนื้อที่	ผลผลิต	ผลผลิต	ราคา	รวม
	คร้าวเรือน	ทั้งหมด	ให้ผลผลิต	เฉลี่ย	รวม	เฉลี่ย	ผลผลิต
	ที่ปลูก	(ไร่)	(ไร่)	(กก./ไร่)	(ตัน)	(บาท/กก.)	(ล้านบาท)
เมืองปัตตานี	1,907	3,502	3,412.00	670	2,857.5	10.00	28.58
โคกโพธิ์	1,881	1,468	1,069.00	465	621.4	8.00	4.97
มายอ	1,745	914	733.00	757	693.8	12.00	8.33
หนองจิก	2,083	7,044	6,875.00	373	3,205.8	5.00	16.03
ปะนาเระ	2,848	5,295	5,063.00	798	5,048.9	10.00	50.49
สายบุรี	3,481	9,130	5,255.00	783	5,140.6	10.00	51.41
ยะรัง	837	980	889.00	743	826.0	8.00	6.61
ยะหริ่ง	3,154	8,650	8,495.00	667	7,078.5	6.80	48.13
ไม้แก่น	1,214	2,164	2,032.00	631	1,601.9	8.00	12.82
ทุ่งยางแดง	68	96	90.18	350	39.5	10.00	0.39
แม่ลาน	372	477	476.00	668	397.3	11.00	4.37
กะพ้อ	1,098	1,252	1,240.00	950	1,472.1	7.00	10.30
รวม	20,688	40,972	35,629	813	28,983.15	8.82	255.53

โดยอำเภอที่มี คร้าวเรือน ปลูก มะพร้าวแก่ มากที่สุด ได้แก่ อำเภอสายบุรี มี 3,481 คร้าวเรือน รองลงมา คือ อำเภอยะหริ่ง มี 3,154 คร้าวเรือน ส่วนอำเภอที่ปลูกน้อยที่สุด คือ อำเภอทุ่งยางแดง มี 68 คร้าวเรือน และอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวแก่มากที่สุด ได้แก่ อำเภอสายบุรี มีพื้นที่ 9,130 ไร่ รองลงมา คือ อำเภอยะหริ่ง มีพื้นที่ 8,650 ไร่ ส่วนอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุด คือ อำเภอทุ่งยางแดง มีพื้นที่ 96 ไร่

6) ทูเรียน

ทูเรียน ปีเพาะปลูก 2567/68							
อำเภอ	จำนวน	เนื้อที่	เนื้อที่	ผลผลิต	ผลผลิต	ราคา	รวม
	ครั้วเรือน	ปลูก	ให้ผลผลิต	เฉลี่ย	รวม	เฉลี่ย	มูลค่า
	ที่ปลูก	(ไร่)	(ไร่)	(กก./ไร่)	(ตัน)	(บาท/กก.)	(ล้านบาท)
เมืองปัตตานี	67	40	19	368	7	100.00	0.70
โคกโพธิ์	1,544	2,169	1,510	620	936	75.37	70.55
มายอ	464	1,113	924	470	434	90.00	39.06
หนองจิก	343	217	140	279	39	130.88	5.10
ปะนาเระ	214	148	103	311	32	57.00	1.82
สายบุรี	1,151	742	693	494	342	74.42	25.45
ยะรัง	1,601	2,161	1,691	580	981	62.00	60.82
ยะหริ่ง	44	59	41	293	12	70.61	0.85
ไม้แก่น	138	96	96	240	23	93.00	2.14
ทุ่งยางแดง	74	395	378	407	154	70.00	10.78
แม่ลาน	240	588	551	419	231	110.00	25.41
กะพ้อ	877	829	693	426	295	90.00	26.55
รวม	6,757	8,557	6,839	609	3,486.00	85.27	269.23

โดยอำเภอที่มีครั้วเรือนปลูกทูเรียนมากที่สุด ได้แก่ อำเภอยะรัง มี 1,601 ครั้วเรือน รองลงมาคืออำเภอโคกโพธิ์ 1,544 ครั้วเรือน ส่วนอำเภอที่มีครั้วเรือนปลูกน้อยที่สุดคือ อำเภอยะหริ่ง 44 ครั้วเรือน และอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกทูเรียนมากที่สุด ได้แก่อำเภอโคกโพธิ์ มีพื้นที่ 2,169 ไร่ รองลงมาคือ อำเภอยะรัง มีพื้นที่ 2,161 ไร่ ส่วนอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุด คืออำเภอเมือง มีพื้นที่ 40 ไร่

7) ลองกอง

อำเภอ	ลองกอง ปีเพาะปลูก 2567/68						
	จำนวน	เนื้อที่ปลูก	เนื้อที่	ผลผลิต	ผลผลิต	ราคาผลผลิต	รวมมูลค่า
	ครัวเรือน	ทั้งหมด	ให้ผลผลิต	เฉลี่ย	รวม	เฉลี่ย	ผลผลิต
	ที่ปลูก	(ไร่)	(ไร่)	(กก./ไร่)	(ตัน)	(บาท/กก.)	(ล้านบาท)
เมืองปัตตานี	114	47	47	2	0	20.00	0.00
โคกโพธิ์	2,903	1,319	1,319	8	11	13.00	0.14
มายอ	805	1,022	1,022	6	6	15.00	0.09
หนองจิก	294	91	91	5	0	20.00	0.00
ปะนาเระ	553	112	112	9	1	19.64	0.02
สายบุรี	2,730	1,820	1,820	5	9	16.90	0.15
ยะรัง	1,273	778	778	9	7	12.00	0.08
ยะหริ่ง	41	53	53	5	0	21.59	0.00
ไม้แก่น	189	210	210	4	1	20.00	0.02
ทุ่งยางแดง	198	554	554	4	2	25.00	0.05
แม่ลาน	192	655	655	5	3	25.00	0.08
กะพ้อ	1,162	1,979	1,979	2	4	10.00	0.04
รวม	10,454	8,640	8,640	5.33	44.00	18.18	0.67

โดยอำเภอที่มีครัวเรือนปลูกลองกองมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มี 2,903 ครัวเรือน รองลงมาคือ อำเภอสายบุรี มี 2,730 ครัวเรือน ส่วนอำเภอที่ปลูกน้อยที่สุด คืออำเภอยะหริ่ง มี 41 ครัวเรือน ที่มีพื้นที่ปลูกลองกองมากที่สุด ได้แก่ อำเภอกะพ้อ มีพื้นที่ 1,979 ไร่ รองลงมา คือ อำเภอสายบุรี มีพื้นที่ 1,820 ไร่ ส่วนอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุด คืออำเภอเมือง มีพื้นที่ 47 ไร่

8) เงาะ

เงาะ ปีเพาะปลูก 2567/68							
อำเภอ	จำนวน	เนื้อที่ปลูก	เนื้อที่	ผลผลิต	ผลผลิต	ราคาผลผลิต	รวมมูลค่า
	ครัวเรือน	ทั้งหมด	ให้ผลผลิต	เฉลี่ย	รวม	เฉลี่ย	ผลผลิต
	ที่ปลูก	(ไร่)	(ไร่)	(กก./ไร่)	(ตัน)	(บาท/กก.)	(ล้านบาท)
เมืองปัตตานี	44	10	10	280	3	11.71	0.04
โคกโพธิ์	1,258	374	374	545	204	12.00	2.45
มายอ	295	98	98	276	27	22.00	0.59
หนองจิก	144	36	36	222	8	10.32	0.08
ปะนาเระ	92	15	15	333	5	20.00	37.00
สายบุรี	1,001	80	80	188	15	15.72	0.24
ยะรัง	789	249	243	284	69	12.00	0.83
ยะหริ่ง	16	10	10	160	2	21.80	0.04
ไม้แก่น	43	33	33	152	5	15.00	0.08
ทุ่งยางแดง	50	77	77	169	13	25.00	0.33
แม่ลาน	84	78	78	205	16	20.00	0.32
กะพ้อ	826	275	275	120	33	20.00	0.66
รวม	4,642	1,335	1,329	301	400.00	17.64	42.65

โดยอำเภอที่มีครัวเรือนปลูกเงาะมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มี 1,258 ครัวเรือน รองลงมาคืออำเภอสายบุรี มี 1,001 ครัวเรือน ส่วนอำเภอที่ปลูกน้อยที่สุด คืออำเภอยะหริ่ง อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกเงาะมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มีพื้นที่ 374 ไร่ รองลงมาคืออำเภอกะพ้อ มีพื้นที่ 275 ไร่ ส่วนอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุดคือ อำเภอเมือง และอำเภอยะหริ่ง

9) มังคุด

มังคุด ปีเพาะปลูก 2567/68							
อำเภอ	จำนวน	เนื้อที่ปลูก	เนื้อที่	ผลผลิต	ผลผลิต	ราคาผลผลิต	รวมมูลค่า
	ครัวเรือน	ทั้งหมด	ให้ผลผลิต	เฉลี่ย	รวม	เฉลี่ย	ผลผลิต
	ที่ปลูก	(ไร่)	(ไร่)	(กก./ไร่)	(ตัน)	(บาท/กก.)	(ล้านบาท)
เมืองปัตตานี	92	25	25	280	7	20.00	0.14
โคกโพธิ์	2,011	720	705	380	268	18.00	4.82
มายอ	410	124	124	282	35	28.21	0.99
หนองจิก	194	78	78	192	15	10.21	0.15
ปะนาเระ	160	97	71	183	13	25.09	0.33
สายบุรี	1,447	229	150	267	40	22.95	0.92
ยะรัง	964	611	604	290	175	13.00	2.28
ยะหริ่ง	20	31	27	185	5	22.26	0.11
ไม้แก่น	183	143	143	133	19	25.00	0.48
ทุ่งยางแดง	63	112	112	152	17	15.00	0.26
แม่ลาน	79	105	105	248	26	25.00	0.65
กะพ้อ	1,012	470	470	151	71	32.00	2.27
รวม	6,635	2,745	2,614	470	691.00	21.39	13.39

โดยอำเภอที่มีครัวเรือนปลูกมังคุดมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มี 2,011 ครัวเรือน รองลงมาคืออำเภอสายบุรี มี 1,447 ครัวเรือน ส่วนอำเภอที่ปลูกน้อยที่สุด คืออำเภอยะหริ่ง มี 20 ครัวเรือน อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกมังคุดมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มีพื้นที่ 720 ไร่ รองลงมาคือ อำเภอกะพ้อ มีพื้นที่ 470 ไร่ ส่วนอำเภอที่ปลูกน้อยที่สุด คือ อำเภอเมือง มีพื้นที่ 25 ไร่

2.2.4 กิจกรรมด้านปศุสัตว์

สถานการณ์การเลี้ยงสัตว์ปัจจุบันในจังหวัดปัตตานี เป็นการเลี้ยงโดยเกษตรกรรายย่อย เลี้ยงเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือนและเหลือจำหน่ายในภาพรวมปริมาณสัตว์เลี้ยงในปี 2568 เพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ร้อยละ 9.78 เนื่องจากภาครัฐมีการสนับสนุนโครงการและปัจจัยการผลิต เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและเพิ่มรายได้ของเกษตรกร สนับสนุนให้เกษตรกรเลี้ยงสัตว์เชิงพาณิชย์มากขึ้น โดยมีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ประกอบกับในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ได้เปิดตลาดกลางปศุสัตว์ชายแดนใต้ เพิ่มแรงจูงใจให้เกษตรกรเลี้ยงปศุสัตว์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะโค,แพะ ส่วนสัตว์ปีกและสัตว์อื่น ได้แก่ ไก่เนื้อ เกษตรกรที่เลี้ยงคงที่แต่เพิ่มปริมาณสัตว์เลี้ยงมากขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีการสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์อย่างต่อเนื่องจากภาครัฐ ซึ่งเป็นที่ต้องการของประชาชนในพื้นที่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคในจังหวัดซึ่งมีผลทำให้ต้องนำสัตว์จากต่างจังหวัดเข้ามาในพื้นที่

การเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดปัตตานี ปี 2568 แบ่งเป็นชนิดสัตว์ที่สำคัญๆ ดังนี้

1. โคเนื้อ จำนวน 75,975 ตัว เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ปริมาณการเลี้ยงที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ +2.74 ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย เนื่องมาจากภาครัฐมีการส่งเสริมการเลี้ยงโคอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มฐานการผลิตและยกระดับการเลี้ยงอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ และสนับสนุนการผสมเทียม เพื่อเป็นการผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพเน้นการบริโภคตามความต้องการของพื้นที่ แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการและมีโคเนื้อบางส่วนที่นำเข้ามาในจังหวัดเพื่อจำหน่ายทำพันธุ์หรือเข้าโรงฆ่าสัตว์ เพื่อสนองความต้องการบริโภคในจังหวัด

2. กระบือ มีปริมาณการเลี้ยง 1,531 ตัว เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ปริมาณการเลี้ยงเพิ่มขึ้น ร้อยละ +16.07 แต่เนื่องจากเกษตรกรมีการแจ้งข้อมูลการขึ้นทะเบียนเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่มีการเลี้ยงเพียงบางพื้นที่เท่านั้น เนื่องจากการเลี้ยงกระบือในพื้นที่ส่วนใหญ่เลี้ยงปล่อยทุ่ง ซึ่งปัจจุบันพื้นที่สำหรับการเลี้ยงกระบือมีพื้นที่ลดลง จึงทำให้เกษตรกรบางรายเลิกเลี้ยง หรืออาจลดปริมาณกระบือที่เลี้ยงให้น้อยลง

3. **แพะ** มีจำนวน 51,916 ตัว เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ปริมาณการเลี้ยงแพะเพิ่มขึ้น ร้อยละ +0.49 เพราะมีการส่งเสริมการเลี้ยงจากภาครัฐ เพื่อเพิ่มฐานการผลิตในพื้นที่ และยกระดับการเลี้ยงของเกษตรกรการเลี้ยงแพะในพื้นที่ส่วนใหญ่เลี้ยงแพะเนื้อหรือแพะเนื้อลูกผสมทั่วไปเลี้ยงแบบปล่อยแพะเล็ม หรือกิ่งซังกิ่งปล่อยโดยใช้พ่อพันธุ์ผสมพันธุ์ตามธรรมชาติ บางส่วนใช้วิธีผสมเทียม ในตลาดการขายแพะเนื้อเป็นการซื้อขายเป็นตัวเพื่อบริโภคหรือใช้ในโอกาสพิธีกรรมทางศาสนา การแปรรูปผลิตภัณฑ์ยังมีน้อย

4. **ไก่เนื้อ** จำนวน 468,382 ตัว เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ปริมาณการเลี้ยงไก่เนื้อเพิ่มขึ้น ร้อยละ +27.38 เกษตรกรมีความต้องการบริโภคสูงขึ้น เป็นอาหารประเภทเนื้อ ที่มีราคาต่ำเมื่อเทียบกับเนื้อสัตว์ชนิดอื่น การผลิตไก่เนื้อในจังหวัดปัตตานีเป็นระบบฟาร์มพันธะสัญญา เกษตรกรรายย่อยเป็นผู้ลงทุนสร้างโรงเรือนและเป็นผู้เลี้ยงผู้ประกอบการเอกชนรับซื้อผลผลิตแบบประกันราคา ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายเดิมไม่มีรายใหม่เพื่อตอบสนองตลาดผู้บริโภค มีการนำเข้าไก่ชำแหละเข้ามาบริโภคในแต่ละเดือนจำนวนมาก

5. **สุกร** มีจำนวน 4,627ตัว เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ปริมาณการเลี้ยงสุกรเพิ่มขึ้น ร้อยละ +2.34 จากเกษตรกรรายย่อยบางส่วน “กลับมาเลี้ยงเพิ่ม” หลังราคาสุกรปรับตัวดีขึ้น แต่จำนวนผู้เลี้ยงยังเพิ่มขึ้นไม่มาก เพราะยังมีข้อจำกัดเรื่องต้นทุนอาหารและระบบป้องกันโรค และเงินทุนหมุนเวียน

6. **เป็ดไข่** มีจำนวน 52,038 ตัว เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ปริมาณการเลี้ยงเป็ดไข่เพิ่มขึ้น ร้อยละ +3.49 เนื่องจากและมีการสนับสนุนพันธุ์การเลี้ยงเป็ดไข่ในพื้นที่เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน สามารถลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ ได้โดยใช้วัสดุที่หาได้ในพื้นที่

7. ไก่พื้นเมือง มีจำนวน 779,682 ตัว เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ปริมาณการเลี้ยงไก่พื้นเมือง เพิ่มขึ้น ร้อยละ +2.04 เนื่องจากและมีการสนับสนุนพันธุ์การเลี้ยงเป็ดไขในพื้นที่ เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน สามารถลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ได้โดยใช้วัสดุที่หาได้ในพื้นที่

8. เป็ดเทศ มีจำนวน 243,024 ตัว เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ปริมาณการเลี้ยงเป็ดเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละ +2.01 เนื่องจากและมีการสนับสนุนพันธุ์การเลี้ยงเป็ดไขในพื้นที่ เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน สามารถลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ได้โดยใช้วัสดุที่หาได้ในพื้นที่

9. แกะ มีจำนวน 17,155 ตัว เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ปริมาณการเลี้ยงแกะลดลง ร้อยละ -0.72 และภาครัฐได้สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการเลี้ยงมากขึ้น เป็นการเลี้ยงแกะลูกผสมเป็นฝูงโดยมีพ่อพันธุ์คุมฝูงและให้ผลผลิตไม่แน่นอน และมีการเลี้ยงในบางพื้นที่

ตารางแสดงปริมาณการเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดปัตตานี ปี 2567 – 2568

ชนิดสัตว์	ปี 2566		ปี 2567		ปี 2568	
	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)
รวม	1,520,192	38,407	1,631,996	38,410	1,791,566	37,744
โคเนื้อ	68,559	18,310	73,952	18,227	75,975	18,312
โคนม	68	1	56	1	0	0
กระบือ	962	211	1,319	229	1,531	241
สุกร	4,579	94	4,521	94	4,627	97
ไก่	1,069,448	31,144	1,178,481	30,434	1,330,119	30,660
เป็ด	308,153	14,551	304,723	14,588	310,243	14,495
แพะ	51,245	9,874	51,664	9,630	51,916	9,550
แกะ	17,178	3,625	17,280	3,533	17,155	3,492

ทะเบียนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จังหวัดปัตตานี

ประเภทกลุ่มเกษตรกร	จำนวนกลุ่ม (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
กลุ่มทั่วไป	362	1,400
กลุ่มวิสาหกิจฯ	392	1,450
รวมทั้งสิ้น 2 ประเภท	754	2,850

2.2.5 กิจกรรมด้านประมง ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี, 2568

1) ประมงปริมาณสัตว์น้ำขึ้นทำเทียบเรือปัตตานี ในปี 2568

ตารางเทียบเรือประมงขึ้นทำ ปริมาณสัตว์น้ำและข้อมูลของการทำประมงทะเล ตั้งแต่ปี 2559–2567

ปี	เรือประมงขึ้นทำ (เที่ยว)	สัตว์น้ำที่นำขึ้นทำเทียบ เรือ(ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2559	7,557	6,563.75	5,477.77
2560	7,710	51,710.23	4,957.68
2561	7,876	86,726.43	3,699.71
2562	2,834	31,805.91	1,441.86
2563	5,629	109,857.72	30,463.99
2564	6,585	69,830.68	3,569.82
2565	4,649	55,186.60	3,135.61
2566	5,922	63,123.77	3,386.31
2567	7,150	46,910.15	2,567.03
2568	N/A	55,275.38	3,215.42
รวม	567,49	542,587.12	59,2565.16

หมายเหตุ : ข้อมูลสัตว์น้ำขึ้นทำในปี 2568 เป็นข้อมูลระหว่างเดือน ม.ค. 68-ธ.ค. 68

ปริมาณสัตว์น้ำขึ้นทำเทียบเรือปัตตานี ในปี พ.ศ.2568 จำนวน 55,275.38 ตัน มูลค่า 3,215.42 ล้านบาท ปริมาณสัตว์น้ำขึ้นทำ เพิ่มขึ้นจากปี 2567 จำนวน

8,365.23 ตัน คิดเป็นร้อยละ 17.83 และมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี 2567 จำนวน 648.39 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 25.26 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะมีปริมาณสัตว์น้ำขึ้นทำเป็นอันดับ 1 ของภาคใต้ และมีมูลค่าสัตว์น้ำเป็นอันดับ 1 ของภาคใต้ด้วย ทั้งนี้เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรการประมงของจังหวัดปัตตานี ซึ่งสัตว์น้ำที่จับได้จะใช้ประโยชน์ภายในจังหวัดส่วนหนึ่ง โดยนำไปใช้บริโภคสด และเป็นวัตถุดิบในโรงงานแปรรูปอาหารจากสัตว์น้ำ และการแปรรูปในระดับพื้นบ้าน อีกส่วนหนึ่งจะส่งออกนอกจังหวัดปัตตานี ทั้งจังหวัดใกล้เคียงในภาคใต้และภาคอื่นๆ ของประเทศ เพื่อใช้บริโภคสดและเป็นวัตถุดิบในโรงงานเช่นเดียวกัน

1 ศักยภาพด้านประมงที่สำคัญของจังหวัดปัตตานี แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การประมงทะเล การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง และการประมงน้ำจืด

(1) การประมงทะเล จังหวัดปัตตานีมีท่าเทียบเรือซึ่งเรือประมงทะเลขนาดใหญ่สามารถเข้าเทียบท่าได้ นอกจากนี้ยังอยู่ใกล้แหล่งทำการประมงในอ่าวไทย และแหล่งทำการประมงระหว่างประเทศ เรือประมงขนาดใหญ่และขนาดเล็ก จึงหมุนเวียนเข้ามาเทียบท่าจังหวัดปัตตานี เพื่อขนถ่ายสินค้าสัตว์น้ำจำนวนมาก

(1.1) กลุ่มชาวประมงพาณิชย์ จำนวน 832 ลำ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอเมืองปัตตานีและอำเภอสายบุรี เรือประมงส่วนใหญ่ได้รับอนุญาตทำการประมงพาณิชย์ในการทำประมง เช่น อวนลากคู่ อวนลากแผ่นตะเฆ่ อวนลากคานถ่าง อวนล้อมจับ อวนครอบลากะตัก อวนครอบหมึก ลอบ และเบ็ด เป็นต้น

(1.2) กลุ่มชาวประมงพื้นบ้านที่ได้รับการจดทะเบียนและต่ออายุใบอนุญาตใช้เรือจากสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาปัตตานี จำนวน 2,955 ลำ ส่วนใหญ่กระจายอยู่ตามชายฝั่งทะเล พื้นที่อำเภอเมืองปัตตานี อำเภอหนองจิก อำเภอสายบุรี อำเภอไม้แก่น อำเภอยะหริ่ง และอำเภอปะนาเระ ชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือ อวนลอยปลาทุ อวนลอยปลากะบอก อวนลอยกุ้ง และอวนจมปู

(2) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สามารถสร้างอาชีพให้กับเกษตรกรและอาชีพที่เกี่ยวข้องอีก จำนวนมาก สัตว์น้ำที่นิยมเลี้ยงกันมาก คือ กุ้งทะเล และปลากระพงขาว

(2.1) การเลี้ยงกุ้งทะเลมีฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเลจากการขึ้นทะเบียนฟาร์มเลี้ยงกับหน่วยงานกรมประมง ในปี พ.ศ. 2568 จำนวน 72 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยงรวม 1,520.19 ไร่ เป็นฟาร์มเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ 5 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยง 205.00 ไร่ และฟาร์มเลี้ยงกุ้งขาว จำนวน 67 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยง 1,315.19 ไร่ มีการเลี้ยงมากที่สุดในเขตอำเภออำเภอนนทบุรี จำนวน 32 ฟาร์ม รองลงมาอำเภออยุธยา จำนวน 27 ฟาร์ม ปริมาณผลผลิตกุ้งทะเลรวมทั้งสิ้น 1,525.35 ตัน คิดเป็นมูลค่า 221.52 ล้านบาท โดยเป็นผลผลิตของกุ้งขาวแวนนาไมทั้งหมด ส่วนกุ้งกุลาดำในปี 2567 เกษตรกรอยู่ระหว่างพักบ่อ

ตารางมูลค่าการผลิตกุ้งทะเลเปรียบเทียบปี 2567 – 2568

หน่วย : ล้านบาท

ชนิดกุ้ง	ปี 2567				ปี 2568			
	จำนวนฟาร์ม	ฟาร์ม (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า	จำนวนฟาร์ม	ฟาร์ม (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า
กุ้งกุลาดำ	5	205	0	0	5	205	0	0
กุ้งขาว	71	1,372.24	1,412.45	218.58	67	1,315.19	1,525.35	221.52
รวม	74	1,577.24	1,412.45	218.58	72	1,520.19	1,525.35	221.52

(2.2) การเลี้ยงปลาชายฝั่ง จังหวัดปัตตานีมีเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาชายฝั่งในปี 2568 มีจำนวน 329 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยงรวม 275.82 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้วิธีการเลี้ยงปลาในกระชัง มีจำนวนน้อยที่เลี้ยงปลาชายฝั่งในบ่อดินเลี้ยงมากที่สุดในท้องที่อำเภอสายบุรี จำนวน 214 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยงรวม 15.99 ไร่ รองลงมาอำเภอยะหริ่ง จำนวน 67 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยงรวม 158.72 ไร่

(3) **ประมงน้ำจืด** นอกจากประมงทะเลและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง การประมงน้ำจืดก็มีความสำคัญกับเกษตรกรในจังหวัดปัตตานีไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน โดยเฉพาะกับเกษตรกรที่ไม่ได้อยู่บริเวณชายฝั่งทะเล เนื่องจากจังหวัดปัตตานีมีแหล่งน้ำจืดซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นใหม่ เพื่อใช้ในการเกษตรสร้างผลผลิตปลาน้ำจืดให้กับเกษตรกรในการจับสัตว์น้ำมาใช้บริโภค ในครัวเรือนซึ่งเหลือจากการบริโภคก็สามารถจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้ของครอบครัวอีกทางหนึ่งจังหวัดปัตตานี มีฟาร์มเลี้ยงปลาน้ำจืดรวม 2,375 ฟาร์ม พื้นที่ฟาร์มรวม 1,575.93 ไร่ เลี้ยงมากที่สุดinthองที่อำเภอโคกโพธิ์ จำนวน 491 ฟาร์ม พื้นที่ฟาร์มรวม 269.55 ไร่

2) ข้อมูลสมาชิกองค์กรชุมชนท้องถิ่น (ด้านประมง) จังหวัดปัตตานี

ประเภทองค์กรชุมชน	จำนวนองค์กรชุมชน (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
เพาะเลี้ยง	29	840
แปรรูป	23	401
ประมงชายฝั่ง	70	4,270
ประมงนอกชายฝั่ง	2	270
ประมงน้ำจืด	2	36
รวม 5 ประเภทองค์กรชุมชน	126	5,827

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดปัตตานี 2569

3) อุตสาหกรรมการประมง

จังหวัดปัตตานี มีโรงงานอุตสาหกรรมที่รองรับการแปรรูปวัตถุดิบภาคประมงที่สำคัญ ดังนี้

รายการ	จำนวนโรงงาน	จำนวนเงินทุน (ลบ.)	จำนวน คนงาน
อุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ	7	104.30	256
อุตสาหกรรมหัตถ์เย็บ	5	224.13	472
อุตสาหกรรมปลาแป้น	8	450.72	606
อุตสาหกรรมซ่อมคันเรือ	6	76.98	659
อุตสาหกรรมโรงงานน้ำแข็ง	23	512.47	297

ที่มา : อุตสาหกรรมจังหวัดปัตตานี วันที่ 8 มิถุนายน 2569

4) สรุปผลการสำรวจเรือประมงและการจดทะเบียนเรือไทยปี 2569

ข้อมูล/ลำ	ปี 2569	
	จดทะเบียน	ต่ออายุใบอนุญาต
จำนวนเรือ (ลำ)	12	1,428 – ปัจจุบัน

ที่มา : เจ้าท่าภูมิภาคสาขาปัตตานี ข้อมูล ณ วันที่ 8 มิถุนายน 2569

2.2.6 วิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน กลุ่มส่งเสริมอาชีพ
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกรจังหวัดปัตตานี

ประเภท	จำนวนกลุ่ม (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
วิสาหกิจชุมชน	845	11,091
เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	7	83
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	243	2,989
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	149	1,839
กลุ่มยุวเกษตรกร	129	1,863
รวมทั้งสิ้น 5 ประเภท	1,373	17,865

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี วันที่ 30 เมษายน 2569

2.2.7 สถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง กยท.ระดับจังหวัดปัตตานี

ชื่อสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน เดือนก่อนหน้านี้ (สะสม)	จำนวนสมาชิกสถาบันฯ (ราย)
สหกรณ์กองทุนสวนยางควนพัฒนาจำกัด	250
สหกรณ์การเกษตรยะรัง จำกัด	962
สหกรณ์การเกษตรมายอ จำกัด	4,002
สหกรณ์กองทุนสวนยางควนเปล จำกัด	124
สหกรณ์กองทุนสวนยางคลองช้าง จำกัด	32
สหกรณ์การเกษตรโคกพันตัน จำกัด	140
สหกรณ์การเกษตร กร.ป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด	543
สหกรณ์กองทุนสวนยางลาคอ จำกัด	178
สหกรณ์กองทุนสวนยางทุ่งคล้า จำกัด	148
สหกรณ์กองทุนสวนยางทุ่งคล้า จำกัด	53
รวมทั้งสิ้น 10 กลุ่ม	6,432

ที่มา : การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดปัตตานี วันที่ 1 เมษายน 2569

2.2.8 ทะเบียนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จังหวัดปัตตานี

ประเภทกลุ่มเกษตรกร	จำนวนกลุ่ม (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
กลุ่มทั่วไป	362	1,400
กลุ่มวิสาหกิจฯ	362	1,450
รวมทั้งสิ้น 2 ประเภท	754	2,850

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี วันที่ 1 เมษายน 2569

2.2.9 สถาบันเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร จังหวัดปัตตานี

1) ประเภทสหกรณ์

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์การเกษตร	31	42,147
สหกรณ์ประมง	4	717
สหกรณ์บริการ	12	78,663
สหกรณ์ออมทรัพย์	10	117,766
สหกรณ์ร้านค้า	1	1,323
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	0	0
สหกรณ์นิคม	0	0
รวมทั้งสิ้น	58	240,616

2.2.10 ข้อมูลปริมาณการดำเนินงานของสถาบันเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร

สถาบันเกษตรกรที่ได้รับการจดทะเบียนตาม พ.ร.บ.สหกรณ์และดำเนินงาน จำนวนทั้งสิ้น 65 แห่ง มีมูลค่าปริมาณการดำเนินงาน จำนวนทั้งสิ้น 15,787,613,944.20 บาท แยกเป็นสหกรณ์จำนวน 58 แห่ง สมาชิก 244,404 ครอบครัว และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 7 แห่ง สมาชิก 814 ครอบครัว

อำเภอ	สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร		จำนวนมูลค่าปริมาณที่ดำเนินงานในรอบปีที่แล้ว (บาท) (ผู้ฝากชื่อ รวบรวม แปรรูป อื่นๆ)
	แห่ง	สมาชิก (ครอบครัว)	แห่ง	สมาชิก (ครอบครัว)	
เมือง	17	216,572	1	322	14,929,509,800.31
ยะรัง	5	2,276	3	265	74,436,173.43
หนองจิก	7	8,416	0	0	334,062,606.32
โคกโพธิ์	4	2,404	0	0	134,874,345.57
ยะหริ่ง	8	1,636	1	42	7,861,082.24
ปะนาเระ	4	1,808	1	129	191,020,093.74
มายอ	4	7,493	0	0	91,112,609.30
สายบุรี	4	1,780	1	56	9,449,917.32
ทุ่งยางแดง	2	452	0	0	710,422.00
กะพ้อ	1	135	0	0	80,920.00
แม่ลาน	1	152	0	0	14,301,833.12
ไม้แก่น	1	842	0	0	104,789.00
รวม	58	244,404	7	814	15,787,613,944.20

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปัตตานี, ปี 2569

2.3 มุมมองด้านเกษตรกรรม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เดินทางเข้าขับเคลื่อนภาคการเกษตรไทย ด้วยการสนับสนุนการดำเนินงานตามแนวทางพระราชดำริ การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วนในการยกระดับการทำเกษตรแบบดั้งเดิม ให้เป็นเกษตรทันสมัย การผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ การพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยสนับสนุน ตลอดจนการสร้างความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสำเร็จสู่การเป็นศูนย์กลางการเกษตรของโลก (Agricultural Hub) โดยมีผลการดำเนินงานสำคัญ ที่สอดคล้องตามนโยบายรัฐบาล ดังนี้

1) นโยบายพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

1.1) การสร้างความเข้าใจและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ การถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

1.2) การดำเนินงานตามแนวทางพระราชดำริ การส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2) นโยบายเร่งด่วน

2.1) การผลักดันให้เกิดการปรับโครงสร้างหนี้ทั้งระบบ สร้างรายได้ เสริมอาชีพ ระหว่าง การพักหนี้

2.2) การยกระดับการทำเกษตรแบบดั้งเดิมให้เป็นเกษตรทันสมัย

2.2.1) นำเทคโนโลยีด้านการเกษตร (Agri-Tech) มาใช้พัฒนาอาชีพด้านการเกษตร โดยการบริการแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่/เกษตรแม่นยำ และการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มผลผลิต

2.2.2) เร่งเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและราคาพืชผลการเกษตร รวมทั้งยกระดับรายได้ ของเกษตรกร

- การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต ดำเนินการผ่านโครงการ/กิจกรรมสำคัญ ได้แก่ (1) ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (2) ส่งเสริมพัฒนาอาชีพและถ่ายทอดเทคโนโลยี ผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (3) เพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาศักยภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (4) ขับเคลื่อนการวิจัยสู่

การใช้ประโยชน์และการถ่ายทอดเทคโนโลยี (5) บริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

- การสร้างมูลค่าเพิ่ม ดำเนินการผ่านโครงการ/กิจกรรมสำคัญ ได้แก่ (1) ส่งเสริมเกษตรปลอดภัย (2) ส่งเสริมเกษตรชีวภาพ (3) ส่งเสริมเกษตรแปรรูป (4) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตร

2.3) การส่งเสริมการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้าง ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3) นโยบายระยะกลาง และระยะยาว

3.1) การสร้างโอกาสต่อยอดจากอุตสาหกรรมเดิม : การยกระดับภูมิปัญญาไทยไปสู่ วัฒนธรรมสร้างสรรค์ (Creative Culture) เพื่อส่งเสริม Soft Power ของประเทศ ด้วยการส่งเสริมเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยส่งเสริมการปรับใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้าน พัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่ม

3.2) การส่งเสริมโอกาสในอุตสาหกรรมแห่งอนาคต : การส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy or Eco-friendly Economy) โดยการปรับกระบวนการผลิตของภาคเกษตรกรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3.3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อขยายโอกาส ได้แก่

- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคมนาคมขนาดใหญ่ (Mega Projects)

- การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ

- สนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิที่ดิน ที่อยู่อาศัย และที่ดินทำกินเพิ่มขึ้น ได้แก่ การบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกร การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร การปรับปรุง ส.ป.ก.4-01 เป็นโฉนดเพื่อการเกษตร

- การยุติความขัดแย้งและแก้ไขข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดิน

3.4) การสร้างความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ได้แก่

(1) การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสร้างให้มีส่วนร่วมกับการรับมือภัยธรรมชาติ

- ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และรักษาสมดุล ของระบบนิเวศท้องถิ่น เพื่อให้เป็นรากฐานสำคัญในการดำรงชีวิต
- สร้างการมีส่วนร่วมในการรับมือกับภัยธรรมชาติ
- สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งทั้งระบบ

(2) การยกระดับการบริหารจัดการน้ำ แก้ไขปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง

- เร่งให้น้ำถึงไร่นาด้วยการเพิ่มศักยภาพแหล่งกักเก็บน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ควบคู่กับการขยายเขตชลประทาน พร้อมทั้งเพิ่มแหล่งน้ำเพื่อรองรับการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมและการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร
- แก้ปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง โดยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ป้องกัน แก้ไขฟื้นฟูรับมือภัยแล้ง/ภัยธรรมชาติ

(3) การสานต่อนโยบายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality)

3.5) การพลิกฟื้นความเชื่อมั่นของคนไทยและต่างชาติ ด้วยการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง มีเสถียรภาพ มีนิติธรรม และความโปร่งใส

(1) การเปลี่ยนผ่านราชการไทยไปสู่ราชการทันสมัยในระบบดิจิทัล (Digital Government)

(2) การยกระดับการบริการภาครัฐให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น

- ปรับบทบาทภาครัฐเป็นการส่งเสริมสนับสนุน (Enable) การอำนวยความสะดวก (Facilitate) และการกำกับกฎกติกา (Regulate)

- ลดกฎหมายและขั้นตอนที่ไม่จำเป็น (Ease of Doing Business)

3.6) การต่างประเทศ การเดินทางสานต่อนโยบายการทูต เศรษฐกิจเชิงรุก และการสร้าง Soft Power

(1) พัฒนาความร่วมมือและขยายการดำเนินงานด้านเกษตรต่างประเทศ ได้แก่ การดำเนินการกิจด้านการเกษตรต่างประเทศ การพัฒนาความร่วมมือด้านต่างประเทศ

(2) การเจรจากรอบความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศ (FTA)

2.4 ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2568

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2568 ขยายตัวร้อยละ 3.3 เมื่อเทียบกับปี 2567 โดยสาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ ขยายตัวขณะที่สาขาประมงยังหดตัว

ปัจจัยบวก

ปริมาณฝนที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายปี 2567 ต่อเนื่องมาถึงช่วงต้นปี 2568 ส่งผลให้มีปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำตามธรรมชาติมากกว่าปีที่ผ่านมาเพียงพอสำหรับการเพาะปลูกพืชในช่วงฤดูแล้งประกอบกับสภาพอากาศโดยทั่วไปเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของพืช ไม่ประสบภาวะภัยแล้งหรือฝนทิ้งช่วงทำให้เกษตรกรมีการขยายพื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่ที่เคยปล่อยว่าง และสามารถทำการเพาะปลูกได้มากกว่าปีที่ผ่านมา

การบริหารจัดการแปลงและฟาร์มที่ดีขึ้น มีการบำรุงดูแลและเฝ้าระวังโรคอย่างต่อเนื่องทำให้สามารถควบคุมโรคระบาดในพืชและสัตว์ได้ดี

การดำเนินนโยบายของภาครัฐในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรและการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง อาทิ การเตรียมพร้อมรับมือต่อความแปรปรวนของสภาพอากาศและภัยพิบัติ ทางธรรมชาติ ทั้งการวางแผนบริหารจัดการน้ำ จัดเตรียมเครื่องจักรกลและเจ้าหน้าที่ประจำพื้นที่เสี่ยงเพื่อให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้กับเกษตรกร การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตและยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เศรษฐกิจไทยยังคงขยายตัวได้ โดยเฉพาะด้านการบริโภคที่ขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ ทำให้มีความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารเพิ่มขึ้น

ปัจจัยลบ

พายุและภัยธรรมชาติเกิดขึ้นหลายช่วง ซึ่งไทยได้รับผลกระทบจากอิทธิพลของพายุตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม - พฤศจิกายน 2568 โดยพายุหลายลูกส่งผลกระทบทำให้ฝนตกหนักและฝนตกสะสมเกิดน้ำหลากและน้ำล้นตลิ่ง โดยเฉพาะพายุ “วิภา” และ “คางิ” ที่ส่งผลกระทบในพื้นที่ภาคเหนือภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และภาคกลางส่งผลให้ผลผลิตสินค้าเกษตรบางส่วนได้รับความเสียหาย

มาตรการกีดกันทางการค้าที่เข้มงวดมากขึ้น และนโยบายภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกา ทำให้เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหลายประเทศชะลอตัว ส่งผลกระทบต่อการค้าและความต้องการสินค้าเกษตรของไทย

ความขัดแย้งระหว่างประเทศในหลายภูมิภาคทั่วโลก ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานโลกและการค้าระหว่างประเทศ ทำให้เศรษฐกิจโลกฟื้นตัวช้า

ค่าเงินบาทที่มีทิศทางแข็งค่า ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทย ส่งผลต่อเนื่องมายังปริมาณการผลิตและราคาสินค้าเกษตรภายในประเทศ

2.5 แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2569

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรในปี 2569 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.0 – 3.0 โดยมีปัจจัยสนับสนุนดังนี้

ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมถึงน้ำต้นทุนที่เพิ่มขึ้นมากจากฝนที่ตกอย่างต่อเนื่องในช่วงปลายปี 2568 เป็นผลดีต่อการเพาะปลูกและการเจริญเติบโตของพืชในช่วงฤดูแล้ง รวมถึงการเพาะปลูกในรอบถัดไป

- การดำเนินนโยบายของภาครัฐ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง อาทิ การพัฒนาศักยภาพการผลิตและบริหารจัดการสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร การยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานและมีมูลค่าสูง การพัฒนาระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ การควบคุมและเฝ้าระวังโรคระบาดในพืชและสัตว์

ตลอดจนการเตรียมพร้อมรับมือต่อความแปรปรวนของสภาพอากาศและสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ

- เศรษฐกิจไทยปี 2568 ที่มีแนวโน้มขยายตัว โดยการบริโภคภายในประเทศ การลงทุนภาคเอกชน การใช้จ่ายภาครัฐ รวมถึงการท่องเที่ยว มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

- ความต้องการสินค้าเกษตรในตลาดโลกที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น โดยหลายประเทศเริ่มให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางอาหาร เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้ต้องเผชิญปัญหาจากภัยพิบัติต่าง ๆ รวมถึงปัญหาด้านห่วงโซ่อุปทานจากความขัดแย้งระหว่างประเทศและสงครามการค้า

- แนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรอย่างต่อเนื่อง การขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรมุ่งเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิต และทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลง ในอนาคต เพื่อให้ภาคเกษตรเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการดำเนินการ ดังนี้

1. การบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพและครบวงจร

จัดการน้ำทั้งระบบเชิงรุก เน้นการบริหารจัดการน้ำอย่างมีระบบและต่อเนื่อง โดยให้กรมชลประทานกรมฝนหลวงและการบินเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน ร่วมกันจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำ ทั้งระบบเน้นการดำเนินงานเชิงรุกทั้งการป้องกันน้ำท่วม การแก้ไขปัญหาภัยแล้ง และการเติมน้ำในเขื่อน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำ ใช้เพียงพอตลอดฤดูการผลิตพร้อมเน้นย้ำ ให้รายงานอุปสรรคด้านกฎหมาย หรือข้อจำกัดในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขและผลักดันให้เกิดผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรม

2. การจัดสรรที่ดินให้เกษตรกรสามารถมีที่ดินทำกินของตนเอง

โดยการสร้างและขยายโอกาสให้ประชาชนได้มีสิทธิในที่ดิน มีชีวิตที่มั่นคง และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ในระยะยาว ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้เตรียมเร่งรัดการจัดที่ดินทำกิน ให้แก่เกษตรกร ขยายผลการยกระดับเอกสารสิทธิ์ให้เป็นโฉนดเพื่อการเกษตร และยกระดับโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน ผ่านการดำเนินการใน 8 ด้าน คือ (1) การออกโฉนดเพื่อการเกษตร (2) การยึดคืนพื้นที่ถือครองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (3) การอนุญาตการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่เกษตรกร

และประโยชน์สาธารณะของประเทศ (4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน (5) การแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน (6) การปรับปรุงมาตรฐานการสำรวจรังวัด (7) การจัดทำเขตที่ดินชุมชน และ (8) การผลักดันสังคม คาร์บอนต่ำโดยส่งเสริมพลังงานสะอาด

3. การรับมือกับภัยธรรมชาติเพื่อลดความสูญเสียและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

โดยการมีส่วนร่วมในการรับมือกับภัยธรรมชาติ การแก้ปัญหา PM 2.5 และการบริหารจัดการน้ำ (1) พัฒนาปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำและพัฒนาระบบระบายน้ำ โดยป้องกันและบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่เขตเศรษฐกิจ (2) ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร และ (3) สนับสนุนการพัฒนาบริหารจัดการและดำเนินการกักตุนสภาพอากาศและการบิน ของกรมฝนหลวงและการบินเกษตร เพื่อการบรรเทาฝนละอองขนาดเล็ก

4. การจัดการทรัพยากรทางการเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรควบคู่ไปกับการรักษาภาพแวดล้อมและความยั่งยืน

(1) พัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG) ด้านการผลิตพืช ปศุสัตว์ และประมง เพื่อยกระดับการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการผลิตสินค้าเกษตรของไทยควบคู่กับสิ่งแวดล้อม ทำให้มีการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่เกษตรกร ส่งเสริมการผลิตที่มีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐาน มีความปลอดภัย และนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง และ (2) ส่งเสริมการผลิต การแปรรูป และการตลาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ทำการผลิตที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (คาร์บอนเครดิต) โดยการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับคาร์บอนเครดิตและการลดก๊าซเรือนกระจกให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐและเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย และพื้นที่ทำการเกษตรที่เป็นพืชระยะสั้นได้รับการปรับเปลี่ยนเป็นระบบการปลูกพืชที่มีศักยภาพ เพื่อลดการเผาแบบยั่งยืน

และ (3) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยขับเคลื่อน การดำเนินงานตามแผนแม่บทเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำ พัฒนาและแก้ไขปัญหาตามสภาพปัญหาของพื้นที่นั้นๆ ให้สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

5. การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการ สู่การยกระดับรายได้เกษตรกร

- การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต (1) ส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยสนับสนุนให้เกษตรกร รวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง มีการบริการจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่าย โดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน (2) ส่งเสริมพัฒนาอาชีพและถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรม การผลิตที่ถูกต้องและเหมาะสมให้แก่เกษตรกรและเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และ (3) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปังจัยการผลิต และการขับเคลื่อน การวิจัยสู่การใช้ประโยชน์และการถ่ายทอดเทคโนโลยี

- การสร้างมูลค่าเพิ่ม (1) ส่งเสริมเกษตรปลอดภัย โดยให้เกษตรกรพัฒนาระบบการผลิตให้ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการถ่ายทอดความรู้การผลิต/รับรอง ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ พร้อมทั้งสร้างความตระหนักรู้เรื่องคุณภาพมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ให้เป็นที่รับรู้และยอมรับของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ (2) ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรผ่านการตรวจรับรองตามมาตรฐานที่กรมวิชาการเกษตรกำกับ และตรวจรับรอง แหล่งผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP/GAP Plus และ GMP รวมถึงการตรวจสอบ ควบคุม กำกับดูแล ฝ้าระวังคุณภาพ ความปลอดภัยของสินค้าเกษตรแบบครบวงจร เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำตลาดในการส่งออกสินค้าเกษตร และ (3) ส่งเสริมเกษตรแปรรูป โดยการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรและพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเข้าสู่ระบบการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

6. การเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง

โดยส่งเสริมเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรที่เป็นเจ้าของเครื่องมือเครื่องจักรกล อุปกรณ์เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย ให้เป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรแบบครบวงจร พร้อมจัดหาสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) เพื่อการจัดหาเครื่องจักรกลทางการเกษตรและอุปกรณ์ที่จำเป็น ตลอดจนประชาสัมพันธ์และขึ้นทะเบียน เครื่องจักรกลเพื่อให้บริการในพื้นที่อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร โดยสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุนและต่อยอดธุรกิจ รวมถึงกำหนดระบบการประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อสร้างความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ และความเชื่อมั่นต่อสมาชิกและสังคม

7. การยกระดับสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง

โดยมุ่งเน้นการผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพตามมาตรฐานสากลที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดพร้อมส่งเสริมการสร้างตราสินค้า (Brand) และ เรื่องราว (Story) ในระดับจังหวัดและอำเภอ เพื่อสร้างเอกลักษณ์และมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมเสริม เช่น การแปรรูปสินค้าเกษตร การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน) เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ที่หลากหลาย และลดความเสี่ยงจากการพึ่งพารายได้ทางเดียว

8. การส่งเสริมการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาด

โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มและพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการผลิต การตลาด เทคโนโลยี และเข้าถึงความต้องการของตลาด เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและ สถาบันเกษตรกรให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีอำนาจต่อรองในการซื้อขายมากขึ้น เพิ่มช่องทางการตลาด ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ บริหารจัดการสินค้าเกษตรให้ออกสู่ตลาดอย่างเหมาะสม พัฒนาระบบโลจิสติกส์ ที่เชื่อมโยงตลอดโซ่อุปทาน เพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรตั้งแต่ต้นทางจนถึงผู้บริโภคปัจจุบัน และมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ การยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการ การส่งเสริมช่องทางการตลาด และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2569

.....

ประจำปี 2568

สนง.กษ.ปน

จัดทำโดย กลุ่มสารสนเทศการเกษตร

[HTTPS://WWW.OPSMOAC.GO.TH/PATTANI](https://www.opsmoac.go.th/pattani)

E-MAIL : SARABAN_PTIN@OPSMOAC.GO.TH